

ຄູ່ມືສິ່ງເສີມເຕັກນິກການປູກເຂົ້າ

Rice Technique Production Manual

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ກົມສິ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ປຸງແຕ່ງກະສິກໍາ

ໂຄງການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ ຢູ່ ສປປ ລາວ
LAO AGRICULTURE COMPETITIVENESS PROJECT

ໂຄງການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ ຢູ່ ສປປ

ເມສາ, 2021

ບົດນຳ

ປຶ້ມຄູ່ມືແນະນຳເຕັກນິກປູກເຂົ້າ ສະບັບນີ້ແມ່ນໄດ້ສັງລວມ ເອົາບັນດາເຕັກນິກການປູກເຂົ້າຕ່າງໆ ຈາກ ປຶ້ມ ພາສາລາວ, ພາສາຕ່າງປະເທດ ແລ້ວມາຮຽບຮຽງເປັນຄູ່ມືແນະນຳ ສິ່ງເສີມເຕັກນິກການປູກເຂົ້າດ້ວຍ 8 ວິທີການ (ນາດຳດ້ວຍມື, ນາດຳດ້ວຍກົນຈັກ, ນາດຳກຳກົບດຽວ, ນາຫວ່ານແຫ້ງ, ນາຫວ່ານຕົມ, ນາຢອດແຫ້ງ, ນາຢອດຕົມ ແລະ ນາໂຍນ) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ອ່ານແລ້ວ ສາມາດເອົາບົດຮຽນໄປນຳໃຊ້ຕົວຈິງໄດ້ເລີຍ ໂດຍຊະເພາະແມ່ນແທດ ເໝາະກັບນັກສຶກສາ, ປັນຍາຊົນ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈດ້ານເຕັກນິກການປູກເຂົ້າ ສາມາດເອົາ ບົດຮຽນໄປນຳໃຊ້ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະ ພາບພື້ນທີ່ຂອງຕົນເອງໄດ້.

ເຂົ້າເປັນພືດສະບຽງທີ່ສຳຄັນໃນປະເທດລາວຂອງພວກເຮົາ ເພາະວ່າພົນລະເມືອງລາວແມ່ນກິນເຂົ້າເປັນ ອາຫານຫຼັກ. ເຂົ້າແມ່ນສາມາດປູກໄດ້ທົ່ວທຸກພາກຂອງປະເທດລາວ, ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າມີຫຼາກຫຼາຍວິທີການ ແຕກຕ່າງກັນ ແລ້ວແຕ່ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມຊື່ນເຄີຍຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ. ແນວພັນເຂົ້າຢູ່ໃນປະເທດລາວກໍ່ມີຫຼາຍ ຊະນິດພັນ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນມີທັງເຂົ້າພັນພື້ນເມືອງ ແລະ ພັນປັບປຸງ, ນອກນັ້ນປະເທດລາວຂອງພວກເຮົາຍັງນິຍົມ ກິນປູກ ແລະ ກິນເຂົ້າໜຽວເປັນຫຼັກ, ສ່ວນເຂົ້າຈ້າວແມ່ນເປັນອັນສຳຮອງ ຫຼື ວ່າປູກເພື່ອຂາຍ. ການປູກເຂົ້າຢູ່ໃນປະ ເທດລາວແມ່ນເນັ້ນໃສ່ 3 ທົ່ງພຽງໃຫຍ່ເປັນຫຼັກ ແລະ 10 ແຂວງ ຈຸດສຸມຂອງລັດຖະບານ.

ໄລຍະຜ່ານມາການປູກເຂົ້າ ແມ່ນເຮັດແບບຄວາມຊື່ນເຄີຍໃນແຕ່ລະເຂດ ຂອງປະເທດລາວພວກເຮົາ ແຕ່ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນໃຊ້ວິທີການປູກເຂົ້າແບບເຕັກນິກການປັກດຳ ໂດຍທົ່ວໄປໃຊ້ແຮງງານຄົນ ແລະ ສັດ ເປັນຫຼັກ, ແຕ່ ມາຮອດປັດຈຸບັນນີ້ແຮງງານຄົນຢູ່ໃນປະເທດເຮົາ ກໍ່ແມ່ນຫັນໄປເຮັດວຽກຢູ່ຕາມໂຮງຈັກໂຮງງານເປັນສ່ວນຫຼາຍ ເຮັດໃຫ້ແຮງງານຢູ່ບາງທ້ອງຖິ່ນການຜະລິດມີອັນຈຳກັດ ແລະ ຄ່າຈ້າງແຮງງານກໍ່ມີລາຄາສູງ ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນການ ຜະລິດສູງ ແລະ ມີກຳໄລໜ້ອຍ, ສະນັ້ນການປູກເຂົ້າຢູ່ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ຈຶ່ງມີບັນຫາໃນການຈ້າງແຮງງານ ຊາວນາ ຈຶ່ງໄດ້ຊອກຫາວິທີການຕ່າງໆ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການປູກເຂົ້າມີຕົ້ນທຶນຫຼຸດລົງໄດ້ກຳໄລຫຼາຍຂຶ້ນ, ອາດຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນ ການຜະລິດຫຼຸດລົງ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ສະມັດຕະພາບເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາເຊິ່ງຜົນກຳໄລ.

ປະຈຸບັນນີ້ຊາວນາຈຶ່ງຕ້ອງການເຕັກນິກໃໝ່ ຈາກນັກວິຊາການຂອງພວກເຮົາເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ເຂົ້າ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ, ນອກຈາກເຕັກນິກດີແລ້ວ ກໍ່ຍັງໄດ້ຊອກຫາແນວພັນທີ່ດີມີຄຸນນະພາບສູງເຮັດໜ້ອຍໄດ້ຫຼາຍ ໝາຍວ່າໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ, ນັກວິຊາການພວກເຮົາກໍ່ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ແລະ ສາທິດເຕັກນິກການປູກເຂົ້າດ້ວຍ ຫຼາຍ ວິທີການຕ່າງໆເຊັ່ນ: ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າດ້ວຍວິທີການເຮັດນາດຳດ້ວຍແຮງງານຄົນ, ນາດຳດ້ວຍກົນຈັກ, ນາກຳກົບດຽວ, ນາຫວ່ານຕົມ, ນາຫວ່ານແຫ້ງ, ນາຢອດແຫ້ງ, ນາຢອດຕົມ ແລະ ນາໂຍນ ແຕ່ລະເຕັກນິກກໍ່ແມ່ນ ມີທັງດ້ານດີ ແລະ ດ້ານອ່ອນ ສະມັດຕະພາບຜົນຜະລິດກໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ມີຄວາມເໝາະສົມຂອງແຕ່ລະ ຂົງເຂດການຜະລິດ ແລະ ແຕ່ລະພາກຂອງປະເທດເຮົາ, ນອກນັ້ນຍັງມີທັງນາພື້ນທີ່ຕ່ຳ, ພື້ນທີ່ນາໂນນ, ດັ່ງນັ້ນ ຊາວນາຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງເລືອກ ແລະ ພິຈາລະນາໃນການນຳໃຊ້ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າປະເພດຕ່າງໆ ເພື່ອ ໃຫ້ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ນາການຜະລິດຂອງຕົນເອງ. ໂດຍສະເພາະນັກວິຊາການພວກເຮົາ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ອອກແຮງໃນ ການຊຸກຍູ້, ອະທິບາຍແຕ່ລະເຕັກນິກທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຊອກຫາແນວພັນທີ່ດີມີ ຄວາມເໝາະສົມໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ, ມີຄວາມຕ້ານທານຕໍ່ພະຍາດ-ແມງໄມ້ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າກໍ່ຕ້ອງດີ.

ບົດຄັດຫຍໍ້

ເຂົ້າແມ່ນຖືວ່າເປັນອາຫານຫຼັກ ຂອງປະຊາຊົນລາວໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂົ້າໜຽວທີ່ນິຍົມກິນກັນຫຼາຍໃນປະເທດລາວເຮົາ. ການປູກເຂົ້າແມ່ນບັນຫາໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນຂົງເຂດພາກພື້ນອາຊີ ເພາະວ່າປະເທດໃດກໍ່ຖືເປັນສໍາຄັນໃນການຜະລິດເຂົ້າ ແຕ່ວ່າການຜະລິດເຂົ້າຢູ່ໃນປະເທດລາວເຮົາມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ ມີຫຼາຍວິທີການ ຫຼາຍເຕັກນິກທີ່ສາມາດຜະລິດເຂົ້າອອກສູ່ສັງຄົມ ຫຼື ທ້ອງຕະຫຼາດເຊັ່ນ: ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບນາດໍາດ້ວຍຄົນ, ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບນາຫວ່ານ (ແຫ້ງ, ຕົມ), ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບນາຢອດ (ບໍ່ໄດ້ຕຽມດິນ, ຢອດແຫ້ງ, ຢອດຕົມ) ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບກ້າກີບດຽວ, ເຕັກນິກການປູກເຂົ້ານາດໍາແບບນໍາໃຊ້ກົນຈັກ ແລະ ເຕັກນິກນາໂຍນ, ໃນແຕ່ລະເຕັກນິກກໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ມີທັງດ້ານດີ ແລະ ດ້ານອ່ອນ, ມີຄວາມເໝາະສົມແຕ່ລະຂົງເຂດທ້ອງຖິ່ນແຕ່ລະພາກຂອງປະເທດພວກເຮົາ.

1. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບນາດໍາດ້ວຍຄົນ ມີຄວາມເໝາະສົມທຸກໆພາກຂອງປະເທດ ແຕ່ມີບັນຫາ ບ່ອນວ່າຕ້ອງໄດ້ລົງທຶນຫຼາຍ ແລະ ໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍ, ແຕ່ສາມາດຕ້ານທານຕໍ່ກັບການທໍາລາຍຂອງຫອຍກິນເຂົ້າ, ສາມາດປັກດໍາໄດ້ໃນພື້ນທີ່ຫູບລະບາຍນໍ້າຍາກ.
2. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າ ແບບນາດໍາດ້ວຍກົນຈັກ ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມສໍາລັບເຂດພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ເພາະວ່າໃນເຂດດັ່ງກ່າວແມ່ນມີພື້ນທີ່ນໍາໄຮ່ໃຫຍ່ ແລະ ມີຄວາມຮາບພຽງດີ ເຕັກນິກດັ່ງກ່າວແມ່ນປະຢັດແຮງງານ ໃນການປັກດໍາ ເພາະໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກ ແຕ່ມີບັນຫາຢູ່ບ່ອນວ່າ ເຄື່ອງກົນຈັກມີລາຄາສູງ ຊາວກະສິກອນບໍ່ສາມາດຊື້ໄດ້.
3. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າດ້ວຍກ້າກີບດຽວ ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມໃນເຂດພາກເໜືອ, ເຂດພູດອຍ ເພາະວ່າເຕັກນິກດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດໃນການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ຕ້ອງມີລະບົບນໍ້າທີ່ດີ ໝາຍວ່າ ເອົານໍ້າເຂົ້າໄດ້ງ່າຍ ແລະ ເອົານໍ້າອອກໄດ້ງ່າຍ, ນໍາໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍ, ຕົ້ນທຶນສູງ ແຕ່ມີຈຸດດີບ່ອນວ່າສະມັດຕະພາບສູງກວ່າເຕັກນິກອື່ນໆ.
4. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບນາຫວ່ານແຫ້ງ ແມ່ນອາດເໝາະສົມໃນເຂດພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ເພາະວ່າເປັນເຂດພື້ນທີ່ຮາບພຽງ ແລະ ນໍ້າຂັງແຕ່ມີດ້ານດີຢູ່ບ່ອນວ່າ: ນາຫວ່ານແຫ້ງ ແມ່ນເໝາະສົມສໍາກັບນາພື້ນທີ່ຕໍ່າ ແລະ ພື້ນທີ່ບໍ່ມີນໍ້າຊົນລະປະທານ ເພາະເວລາປູກແມ່ນບໍ່ຕ້ອງການໃສ່ນໍ້າ ພຽງແຕ່ພື້ນທີ່ດິນມີຄວາມຊຸ່ມກໍ່ສາມາດປູກໄດ້ ແຕ່ວ່າມີຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກຢູ່ບ່ອນການຄວບຄຸມ ແລະ ກໍາຈັດວັດສະພິດຍາກ, ຜົນຜະລິດຕໍ່າ ແຕ່ໃຊ້ຕົ້ນທຶນຕໍ່າ.
5. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບນາຫວ່ານຕົມ ແມ່ນອາດເໝາະສົມໃນເຂດພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ເພາະວ່າເປັນເຂດພື້ນທີ່ຮາບພຽງ ແຕ່ມີດ້ານດີຢູ່ບ່ອນວ່າ: ສໍາລັບນາຫວ່ານຕົມ ສາມາດປັບລະດັບພື້ນທີ່ໄຮ່ນໍາໃຫ້ຮາບພຽງດີ ການຄວບຄຸມວັດສະພິດງ່າຍ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຕໍ່າ, ໃຊ້ແຮງງານໜ້ອຍ
6. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບນາຢອດແຫ້ງ ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມສໍາລັບພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ເພາະມີພື້ນທີ່ກວ້າງ ແລະ ຮາບພຽງດີເຕັກນິກດັ່ງກ່າວມີຄວາມເໝາະສົມທີ່ສຸດສໍາລັບລະດູນາປີ ໃນເຂດພື້ນທີ່ຕໍ່າ, ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ນໍ້າຖ້ວມ, ເຮັດກ່ອນນໍ້າສີມາຖ້ວມ ແຕ່ມີບັນຫາຢູ່ບ່ອນວ່າ ການຄວບຄຸມວັດສະພິດ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ນໍາໃຊ້ສານເຄມີໃນການຄວບຄຸມ ແລະ ກໍາຈັດວັດສະພິດ
7. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບນາຢອດຕົມ ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມສໍາລັບພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ເພາະມີພື້ນທີ່ກວ້າງ ແລະ ຮາບພຽງດີ ເຕັກນິກດັ່ງກ່າວມີຄວາມເໝາະສົມທີ່ສຸດສໍາລັບລະດູນາແຊງ ເພາະສາມາດຄວບຄຸມລະດັບນໍ້າໄດ້ດີກວ່າລະດູຝົນ ແລະ ຍັງປະຢັດຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແຕ່ມີບັນຫາຢູ່ບ່ອນວ່າ ການຄວບຄຸມວັດສະພິດ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ນໍາໃຊ້ສານເຄມີໃນການຄວບຄຸມ ແລະ ກໍາຈັດວັດສະພິດ
8. ເຕັກນິກນາໂຍນ ແມ່ນໄດ້ເຮັດສາທິດຢູ່ຫຼາຍເຂດຂອງລາວ ແຕ່ເຂດທີ່ສືບຕໍ່ເອົາບົດຮຽນໄປນໍາໃຊ້ ຮອດປະຈຸບັນ ແມ່ນຢູ່ບ້ານ ໝາກນາວໃຕ້, ເມືອງ ປາກງື່ມ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ມີປະມານ 20 ຄອບຄົວທີ່ເຮັດ, ເຕັກນິກດັ່ງກ່າວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນໃຊ້ເຂົ້າອາຍຸປະມານ 4 ເດືອນ, ປີໜຶ່ງ ສາມາດປູກໄດ້ 3 ຄັ້ງ.

ສາລະບານ

ບົດທີ 1 ເຕັກນິກການເຮັດນາດຳດ້ວຍຄົນ.....	1
I. ສະພາບລວມ.....	1
II. ການຕົກກ້າ.....	1
III. ການປັກດຳ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ.....	3
ບົດທີ 2 ເຕັກນິກການເຮັດນາໂຍນ.....	5
I. ສະພາບລວມ.....	5
II. ການຕົກກ້າ.....	5
III. ການປັກດຳ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ.....	6
ບົດທີ 3 ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າກ້າກີບດຽວ.....	9
I. ສະພາບລວມ.....	9
II. ການຕົກກ້າ.....	9
III. ການປັກດຳ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ.....	11
ບົດທີ 4 ເຕັກນິກການເຮັດນາດ້ວຍກົນຈັກ.....	14
I. ສະພາບລວມ.....	14
II. ການຕົກກ້າ.....	14
III. ການປັກດຳ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ.....	17
ບົດທີ 5 ເຕັກນິກການເຮັດນາຢອດຕົມ.....	20
I. ສະພາບລວມ.....	20
II. ການຢອດ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ.....	20
ບົດທີ 6 ເຕັກນິກການເຮັດນາຢອດແຫ້ງ.....	Error! Bookmark not defined.
I. ສະພາບລວມ.....	24
II. ການຢອດ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ.....	24
ບົດທີ 7 ເຕັກນິກການເຮັດນາຫວ່ານຕົມ.....	28

I. ສະພາບລວມ	28
II. ການຫວ່ານ ແລະ ການປົວລະບົດຮັກສາ	28
ບົດທີ 8 ເຕັກນິກການເຮັດນາຫວ່ານແຫ້ງ	32
I. ສະພາບລວມ	32
II. ການຫວ່ານ ແລະ ການປົວລະບົດຮັກສາ	32
ບົດທີ 9 ແມງໄມ້ ແລະ ພະຍາດ.....	35
I. ແມງໄມ້.....	35
II. ພະຍາດ.....	40
ບົດທີ 10 ເຕັກນິກກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວ	44
I. ສິ່ງເກດກ່ອນການເກັບກ່ຽວ.....	44
II. ການເກັບກ່ຽວ.....	44
III. ການເກັບຮັກສາ.....	45
ເອກະສານອ້າງອີງ.....	47
ບັນນາທິການ	47

ບົດທີ 1 ເຕັກນິກການເຮັດນາດຳດ້ວຍຄົນ

I. ສະພາບລວມ

- ເຕັກນິກນາດຳດ້ວຍແຮງງານຄົນ ແມ່ນເຕັກນິກທີ່ຊາວກະສິກອນລາວ ໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດນິຍົມນຳໃຊ້ ຍ້ອນເຄີຍເຮັດສືບທອດກັນມາແຕ່ດົນນານແລ້ວ.
- ສາມາດເຮັດໄດ້ກັບນາທຸກປະເພດ ແຕ່ເຕັກນິກນີ້ແມ່ນມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ, ນຳໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍ, ຕົ້ນທຶນການ ຜະລິດສູງ, ໄດ້ຜົນຜະລິດດີ.
- ບໍ່ແທດໝາະກັບການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບດິນຜ່າອາກາດໃນປະຈຸບັນ, ຍ້ອນວ່າຝົນຕົກບໍ່ຕາມລະດູການ ບາງ ປີຕົກກ້າໄວ້ແລ້ວຮອດຍາມດຳ ຝົນບໍ່ຕົກ ບໍ່ສາມາດດຳໄດ້ເຮັດ.
- ເຕັກນິກນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ທັງ 2 ລະດູການຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ
 1. ລະດູນາປີ: ແມ່ນເລີ່ມເຮັດຊ່ວງ ເດືອນ ມິຖຸນາ
 2. ລະດູນາແຊງ: ແມ່ນເລີ່ມເຮັດຊ່ວງ ທ້າຍ ເດືອນ ພະຈິກ

II. ການຕົກກ້າ

1. ການກຽມເມັດຜົນເຂົ້າ

- ເມັດຜົນເຂົ້າທີ່ຈະນຳມາຕົກກ້າຕ້ອງມີຄວາມງອກສູງກວ່າ 80% ນຳໃຊ້ອັດຕາເມັດຜົນແມ່ນ 60-70 ກິໂລ/ ຮຕ, ນຳໃຊ້ໄດ້ທັງແນວຜົນເຂົ້າດໍ ຫຼື ເຂົ້າງົນກໍ່ໄດ້ ຂຶ້ນກັບພື້ນທີ່ຈະເຮັດ, ຖ້າແມ່ນເຂດພື້ນທີ່ນາທາມ ແມ່ນ ແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຜົນເຂົ້າງົນ, ຖ້າແມ່ນເຂດນາໂນນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຜົນເຂົ້າກາງ ຫຼື ແນວຜົນເຂົ້າດໍ ເພາະຕ້ອງຄິດໄລ່ໃສ່ເວລາເຂົ້າສຸກແກ່ບໍ່ໃຫ້ຖືກຊ່ວງຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ສະດວກໃນເວລາເກັບກ່ຽວ.
- ເມັດຜົນເຂົ້າທີ່ກຽມໄວ້ ຕ້ອງເອົາໄປຕາກແດດກ່ອນປະມານ 1-2 ແດດ ຈຶ່ງນຳເມັດຜົນມາແຊ່ໃສ່ຖັງ ຫຼື ພາສະ ນະອື່ນໆ ປະໄວ້ປະມານ 24-48 ຊົ່ວໂມງ.
- ການປົ່ມແມ່ນປັບຈຸໃສ່ເປົາທີ່ມີອາກາດຖ່າຍເທໄດ້ດີ ຫຼື ໃສ່ເປົາປານຍິ່ງເປັນການດີ ສາມາດແຍກເປັນ 2 ລະດູ ການຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ.
 1. ລະດູນາແຊງ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຈະເຢັນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ແລະ ປົກດ້ວຍເຟືອງອີກຊັ້ນໜຶ່ງ ປະໄວ້ບ່ອນ ທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປັ້ນເປົາເຂົ້າທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ຫົດນ້ຳໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 36-48 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນຳໄປຫ່ວານໄດ້.
 2. ລະດູນາປີ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຮ້ອນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ປະໄວ້ບ່ອນທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປັ້ນເປົາເຂົ້າ

ທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ແລະ ຫີດນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 24-36 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນໍາແມັດເຂົ້າໄປຫວານໄດ້.

- ອຸນຫະພູມທີ່ເໝາະສົມໃນການປົ່ມແມັດຜົນເຂົ້າ ປະມານ 26-30 ອົງສາເຊ.

2. ການກຽມດິນຕົກກ້າ

ການຕຽມດິນຕົກກ້າ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ໄຖ, ຄາດ ຫຼື ປັ່ນດິນ ໃຫ້ລະອຽດ ແລ້ວປັບໜ້າດິນໃຫ້ຮາບພຽງດີ ບໍ່ໃຫ້ມີນໍ້າຂັງ, ເຮັດຮອງລະບາຍນໍ້າອ້ອມຂອກຂອງໄຮ່ນາ, ໃນຜື່ນທີ່ຕົກກ້າຄວນໃສ່ຜຸ່ນປົ່ມປະມານ 0,2-1 ກິໂລ/ຕາແມັດ, ເພື່ອປັບປຸງດິນ ແລະ ຖ້າມີເງື່ອນໄຂ ແມ່ນໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ຮອງຜື່ນກ່ອນຫວ່ານກ້າປະມານ 20-25 ກິໂລ/ໄລ່ ສູດ 15-15-15; 16-20-00.

3. ການເຮັດໜານກ້າ:

ໜານກ້າຄວນມີຂະໜາດຄວາມກ້ວາງຂອງໜານ ປະມານ 2-3 ແມັດ, ສ່ວນຄວາມຍາວແມ່ນສາມາດເຮັດຕາມລວງຍາວຂອງໄຮ່ນາ ເພື່ອສະດວກໃນການບົວລະບັດຮັກສາກ້າ.

4. ການຫວ່ານກ້າ:

ການຫວ່ານກ້າຕ້ອງໄດ້ຫວ່ານຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຕົ້ນກ້າຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ, ອັດຕາແມັດຜົນເຂົ້າທີ່ປົ່ມແລ້ວ ຕໍ່ກັບເນື້ອທີ່ຂອງຕົກກ້າ ແມ່ນປະມານ 150-200 ກຣາມ/ຕາແມັດ ຫຼື 1,5-2 ຂີດ/ຕາແມັດ.

5. ການບົວລະບັດຮັກສາກ້າ

ການບົວລະບັດຮັກສາກ້າ ຫຼັງຈາກຫວ່ານກ້າໄດ້ 2-3 ວັນ ຄວນເອົານໍ້າເຂົ້າໃສ່ກ້າໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ ແຕ່ຖ້າເປັນລະດູຝົນ ຖ້າເຂດໃດມີຫອຍຫຼາຍ ຕ້ອງໄດ້ເກັບ ຫຼື ໃຊ້ຢາເພື່ອຂ້າຫອຍບໍ່ໃຫ້ກິນໜໍ່ກ້າ, ອາຍຸກ້າໄດ້ 12-15 ວັນ ຄວນໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດສູດ 46-00-00 ໃນອັດຕາ 30-50 ກະລາມ/ຕາແມັດ. ພ້ອມນັ້ນກໍ່ໄດ້ຕິດຕາມເອົານໍ້າໃສ່ເປັນປົກກະຕິ ແລະ ຕິດຕາມເບິ່ງພະຍາດແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ທີ່ຈະມາທໍາລາຍກ້າ.

III. ການປັກດຳ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ

1. ການຕຽມດິນປັກດຳ:

- ໄຖຣຸດຄວນໄຖເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ, ປະໄວ້ເພື່ອຂ້າເຊື້ອພະຍາດບາງຊະນິດທີ່ຢູ່ໃນດິນ ແລະ ອີກດ້ານໜຶ່ງກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນຫຍ້າ, ວັດຊະພຶດຕ່າງໆ ຕາຍ ແລະ ຍ່ອຍສະຫຼາຍເປັນຜຸນຢູ່ໃນນາ, ຫຼັງຈາກໄຖຣຸດແລ້ວໄດ້ 10-15 ວັນ ຄວນເອົານໍ້າຂັງໃສ່ນາທີ່ໄດ້ໄຖຣຸດແລ້ວ (ຖ້າວ່າບ່ອນມີເງື່ອນໄຂນໍ້າສະດວກ) ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ດິນບໍ່ແຂງ
- ເມື່ອຕົ້ນກ້າມີອາຍຸປະມານ 20-25 ວັນ ກໍ່ໄຖຄົ້ນ ແລະ ຄາດອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ການໄຖຄົ້ນແມ່ນເພື່ອຝືກປື້ນດິນເຮັດໃຫ້ການຄາດມີຄວາມລະອຽດດີ ເຊິ່ງສາມາດໄຖເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຄາດກໍ່ຕ້ອງໃຫ້ລະອຽດ, ບັບໜ້າດິນໃຫ້ຮາບພຽງດີເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄວບຄຸມນໍ້າ ແລະ ວັດສະພຶດໄດ້ດີມີປະສິດທິຜົນສູງ.

2. ການປັກດຳ:

ການປັກດຳນາດ້ວຍມືນີ້ເມື່ອຕົ້ນກ້າມີອາຍຸປະມານ 25-30 ວັນ ແມ່ນເໝາະສົມໃນການປັກດຳ, ການຫຼີກກ້າສ່ວນຫຼາຍແມ່ນນິຍົມກັນເຮັດເປັນມັດ ເພື່ອສະດວກໃນການຂົນຍ້າຍ ແລະ ປັກດຳ, ການກຳນົດໄລຍະຫ່າງໃນການປັກດຳແມ່ນຂຶ້ນກັບສະພາບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ຊະນິດແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ລະດູການຄື.

- ລະດູນາປີສ່ວນຫຼາຍນິຍົມກັນປັກດຳ ໃຊ້ໄລຍະຫ່າງປະມານ 20x20 ຊັງຕີແມັດ ຫຼື 25x25 ຊັງຕີແມັດ (ເຂົ້າງັນ) ໃສ່ກ້າປະມານ 3-4 ກີບ/ສຸມ
- ລະດູນາແຊງນິຍົມກັນປັກດຳ ໃຊ້ໄລຍະຫ່າງປະມານ 20x20 ຊັງຕີແມັດ ຫຼື 15x20 ຊັງຕີແມັດ, ໃສ່ກ້າປະມານ 3-4 ກີບ/ສຸມ

3. ການໃຫ້ນໍ້າ

- ພາຍຫຼັງປັກດໍາແລ້ວໃໝ່ ຕ້ອງໄດ້ຄວບຄຸມລະດັບນໍ້າໃຫ້ມີນໍ້າຂັງປະມານ 5 - 10 ຊັງຕີແມັດ ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າແຫ້ງ ເພາະຖ້ານໍ້າແຫ້ງ ນາຈະເກີດຫຍ້າ.
- ຫຼັງຈາກປັກດໍາໄດ້ປະມານ 20- 25 ວັນ ຈຶ່ງໃຫ້ນໍ້າແຫ້ງປະມານ 5 - 7 ວັນ ເພາະວ່າຊ່ວງນີ້ເຂົ້າເລີ່ມແຕກກໍ, ຖ້າວ່າຊ່ວງນີ້ມີນໍ້າຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ການແຕກກໍ ແລະ ຜົນຜະລິດເຂົ້າບໍ່ສູງ .
- ຫຼັງຈາກທີ່ເຂົ້າແຕກກໍແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ເອົານໍ້າຂັງໃນນາຈົນຮອດໄລຍະກ່ອນຈະເກັບກ່ຽວປະມານ 10 ວັນ ຖ້າ ຝື້ນທີ່ນາທີ່ສາມາດລະບາຍນໍ້າອອກໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ບາຍນໍ້າອອກ ເພື່ອສະດວກໃນການເກັບກ່ຽວ.

4. ການກໍາຈັດວັດຊະພິດ

ການກໍາຈັດວັດຊະພິດ ພາຍຫຼັງເກີດແມ່ນມີຫຼາຍວິທີຄື:

- ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼີກ
- ໃຊ້ເຄື່ອງພວນດິນຕາມຫ່ວາງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດ
- ໃຊ້ສານເຄມີກໍາຈັດໃນກໍລະນີທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼີກໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ ສານເຄມີເພື່ອຊ່ວຍກໍາຈັດ, ການໃຊ້ແມ່ນໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຊະນິດວັດຊະພິດທີ່ມີໃນນາເຂົ້າ ເພື່ອເລືອກຊະນິດ ຢາໃຫ້ຖືກກັບວັດຊະພິດທີ່ເກີດ, ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນຢາທີ່ໃຊ້ຕ້ອງແມ່ນຢາທີ່ໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດໃຫ້ນໍາໃຊ້, ຫ້າມໃຊ້ຢາ ເກີນ 2 ຊະນິດຮ່ວມກັນ ແລະ ຕ້ອງເບິ່ງຄໍາແນະນໍາຢູ່ສະຫຼາກຂ້າງກ່ອງຢາ.

5. ການໃສ່ຜຸ່ນ

ໃນການໃສ່ຜຸ່ນແມ່ນແບ່ງເປັນ 2 ໄລຍະຄື:

➢ ໃສ່ຮອງຜຸ່ນກ່ອນປັກດໍາ

- ໃສ່ຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນປີ້ມ ກ່ອນກຽມດິນໃສ່ປະມານ 3-5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.
- ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ແມ່ນໃສ່ຫຼັງປັກດໍາ 5-7 ວັນ, ນາຕ້ອງມີນໍ້າຂັງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ
 - ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ປະເພດດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມແມ່ນແນະນໍາໃຫ້ໃສ່ສູດ 15-15-15 ຮອງຜຸ່ນໃນ ອັດຕາ 100-150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂາດທາດ ໂປຕັດຊຽມ (K) ເພື່ອ ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າມີການແຕກກໍຫຼາຍ.
 - ຖ້າດິນປະເພດດິນໜຽວແມ່ນແນະນໍາໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ສູດ 16 -20- 00 ເປັນຜຸ່ນຮອງຜຸ່ນໃສ່ໃນອັດ ຕາ 100 - 150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນໜຽວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີທາດ ໂປຕັດຊຽມຢູ່ແລ້ວ. ໃສ່ເລັ່ງ
 - ຄັ້ງທີ 1: ໃສ່ຫຼັງຈາກປັກດໍາໄດ້ 25-30 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸ່ນເລັ່ງໃນ ອັດຕາ 40-60 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຈະລິນເຕີບໂຕໄດ້ດີ.
 - ຄັ້ງທີ 2: ໃສ່ຫຼັງຈາກປັກດໍາໄດ້ 45-50 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸ່ນເລັ່ງໃນ ອັດຕາ 30-50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ຖ້າແມ່ນເຂົ້າຝັນຜຸ່ນເມືອງທີ່ມີອາຍຸຍາວ 150 ວັນ ຂຶ້ນໄປຄວນໃສ່ຜຸ່ນເລັ່ງ ຄັ້ງທີ 2 ກ່ອນເຂົ້າຖືພາມານ, ເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຮວງໃຫຍ່, ເມັດຫຼາຍ.

ບົດທີ 2 ເຕັກນິກການເຮັດນາໂຍນ

I. ສະພາບລວມ

- ເຕັກນິກນາໂຍນ ແມ່ນເຕັກນິກໜຶ່ງທີ່ຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນໄດ້ນຳໃຊ້ ຍ້ອນມີຄວາມສະດວກຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ໃຊ້ແຮງງານຄົນໜ້ອຍ, ໂຍນແລ້ວໄວ, ສາມາດເຮັດໄດ້ 3 ຄັ້ງ/ປີ.
- ສາມາດເຮັດໄດ້ກັບນາທຸກປະເພດ, ຖ້ານາທີ່ມີຄອງຊົນລະປະທານທີ່ສາມາດລະບາຍນ້ຳເຂົ້າອອກໄດ້ໃນເວລາທີ່ຕ້ອງການຈະເປັນການດີ, ເຕັກນິກນີ້ແມ່ນມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ, ນຳໃຊ້ແຮງງານຄົນໜ້ອຍ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ບໍ່ສູງ, ໄດ້ຜົນຜະລິດດີ.
- ມີຄວາມສະດວກສະບາຍໂດຍຊະເພາະແມ່ນ ຂັ້ນຕອນການຕົກກ້າ ບໍ່ຈຳເປັນໃຊ້ຜືນທີ່ຫຼາຍ, ຕົກໃສ່ກະແຕະກ້າເບ້ຍ, ແຕ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງໃນການຊື້ກະແຕະມາຕົກກ້າ.

II. ການຕົກກ້າ

1. ການກຽມເມັດຜັນ

- ເມັດຜັນເຂົ້າທີ່ຈະນຳມາຕົກກ້າຕ້ອງມີຄວາມງອກສູງກວ່າ 80% ນຳໃຊ້ອັດຕາເມັດຜັນແມ່ນ 60-70 ກິໂລ/ຮຕ ນຳໃຊ້ໄດ້ທັງແນວຜັນເຂົ້າດໍ ຫຼື ເຂົ້າງັນກໍ່ໄດ້ ຂຶ້ນກັບຜືນທີ່ຈະເຮັດ, ຖ້າແມ່ນເຂດພື້ນທີ່ນາທາມ ແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຜັນເຂົ້າງັນ, ຖ້າແມ່ນເຂດນາໂນນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຜັນເຂົ້າກາງ ຫຼື ແນວຜັນເຂົ້າດໍ ເພາະຕ້ອງຄິດໄລ່ໃສ່ເວລາເຂົ້າສຸກແກ່ບໍ່ໃຫ້ຖືກຊ່ວງຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ສະດວກໃນເວລາເກັບກ່ຽວ.
- ເມັດຜັນເຂົ້າທີ່ກຽມໄວ້ ຕ້ອງເອົາໄປຕາກແດດກ່ອນປະມານ 1-2 ແດດ ຈຶ່ງນຳເມັດຜັນມາຕົກກ້າໃສ່ແຕະ, ບໍ່ໄດ້ແຊ່ເມັດຜັນ, ນຳໃຊ້ແຕະກ້າປະມານ 680-700 ແຕະ/ເຮັກຕາ.

2. ການກຽມດິນຕົກກ້າ

ແມ່ນນຳເອົາດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ດີແທ້ຄວນເອົາດິນແຄມແມ່ນ້ຳ ແລ້ວມາປະສົມກັບແກບເຜົາ ແລະ ຝຸ່ນຄອກ, ກ່ອນປະສົມຕ້ອງໄດ້ບິດ ຫຼື ທຸບດິນໃຫ້ມຸ່ນ ແລະ ຮ່ອນດ້ວຍຕານ່າງທີ່ມີຮູຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສະດວກໃນເວລາຕົກກ້າ ຍ້ອນວ່າເບົາຂອງແຕະກ້ານ້ອຍ.

3. ການຕົກກ້າ

ການຕົກກ້ານາໂຍນແມ່ນໄດ້ຕົກກ້າໃສ່ກະແຕະ ເພື່ອສະດວກສະບາຍໃນເວລານຳໄປໂຍນ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ຕົ້ນກ້າມີການກະທົບກະເທືອນຫຼາຍ ຊຶ່ງປະຕິບັດດັ່ງນີ້

- ວິທີ1: ແມ່ນເອົາດິນອຸດົມສົມບູນ ປະສົມກັບຝຸ່ນຄອກໃນອັນຕາ ດິນ 3 ສ່ວນ, ຝຸ່ນຄອກ 1 ສ່ວນ ປະສົມ

ເຂົ້າກັນລະອຽດ ທຸບໃຫ້ເປັນເມັດນ້ອຍ ແລ້ວນຳເອົາດິນທີ່ປະສົມນັ້ນລົງໃສ່ແຕະຕົກກ້າ ເຄິ່ງໜຶ່ງ ແລ້ວເອົາເມັດ ຜັນທົກກຽມໄວ້ໂຮຍໃສ່ ຊຸມ 1 ປະມານ 4-5 ເມັດ ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ເອົາດິນທີ່ປະສົມໄວ້ນັ້ນໃສ່ໃຫ້ເຕັມເບົ້າ ແລ້ວ ເອົາໄປໄວ້ບ່ອນທີ່ມີຄວາມປອດໄພ ຈາກສິ່ງລົບກວນ.

- ວິທີ2: ແມ່ນເອົາດິນ, ຜຸ່ນຄອກທີ່ຮ່ອນລະອຽດແລ້ວ ມາປະສົມກັບແນວຜັນເຂົ້າທີ່ກຽມໄວ້ ໃນອັດຕາສ່ວນ ດິນ 3 ສ່ວນ, ຜຸ່ນຄອກ 1 ສ່ວນ, ແນວຜັນເຂົ້າ 1 ສ່ວນ ປະສົມເຂົ້າກັນໃຫ້ສະໝໍ່າສະເໝີດີ ແລ້ວນຳມາໃສ່ ແຕະກ້າເລີຍ ກວດໃຫ້ຝຽງ ຈາກນັ້ນກໍ່ນຳໄປປະໄວ້.

4. ການບົວລະບັດຮັກສາກ້າ

ຫຼັງຈາກຢອດເມັດເຂົ້າໃສ່ແຕະກ້າແລ້ວ ກໍ່ນຳເອົາແຕະກ້າໄປໄວ້ບ່ອນທີ່ຮາບພຽງ ແລ້ວເອົາຕາງນ່າງຂຽວປົກ ໄວ້ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ນົກ ຫຼື ໄກ່ມາກິນ, ຫົດນໍ້າໃຫ້ຊຸ່ມ 2 ຄັ້ງ/ວັນ ເມື່ອເຂົ້າອອກໄດ້ປະມານ 3-4 ວັນ ຈຶ່ງເອົາຕາງນ່າງ ຂຽວອອກ, ການຫົດນໍ້າແມ່ນຫົດ 1 ຄັ້ງ/ວັນ.

III. ການປັກດຳ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ

1. ການກຽມດິນ

- ໄຖຣຸດຄວນໄຖເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ, ປະໄວ້ເພື່ອຂ້າເຊື້ອພະຍາດບາງຊະນິດທີ່ຢູ່ໃນດິນ ແລະ ອີກ ດ້ານໜຶ່ງກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນຫຍ້າ, ວັດຊະພຶດຕ່າງໆ ຕາຍ ແລະ ຍ່ອຍສະຫຼາຍເປັນຜຸ່ນຢູ່ໃນນາ, ຫຼັງຈາກໄຖຣຸດ ແລ້ວໄດ້ 10-15 ວັນ ຄວນເອົານໍ້າຂັງໃສ່ນາທີ່ໄດ້ໄຖຣຸດແລ້ວ (ຖ້າວ່າບ່ອນມີເງື່ອນໄຂນໍ້າສະດວກ) ເພາະຈະ ເຮັດໃຫ້ດິນບໍ່ແຂງ
- ເມື່ອຕົ້ນກ້າມີອາຍຸປະມານ 8-10 ວັນ ກໍ່ໄຖຄົ້ນ ແລະ ຄາດອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ການໄຖຄົ້ນແມ່ນເພື່ອຝົກປື້ນດິນ ເຮັດໃຫ້ການຄາດມີຄວາມລະອຽດດີ ເຊິ່ງສາມາດໄຖເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຄາດກໍ່ຕ້ອງໃຫ້ ລະອຽດ, ປັບໜ້າດິນໃຫ້ຮາບພຽງດີເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄວບຄຸມນໍ້າ ແລະ ວັດສະພຶດໄດ້ດີມີປະສິດທິຜົນສູງ.
- ຫຼັງຈາກປັບໜ້າດິນແລ້ວຂັງນໍ້າໄວ້, ກ່ອນສີໂຍ 1 ວັນ ຈຶ່ງເປັ່ງນໍ້າອອກແລ້ວໃຊ້ລົດຄາດ ແລະ ມອບໃຫ້ໜ້າດິນ ຮາບພຽງດີ ກໍ່ສາມາດໂຍນໄດ້.

2. ການໂຍນ

ເອົາກ້າທີ່ຕົກໃສ່ກະແຕະໄວ້ນັ້ນ ມາທຸ່ງອອກໃສ່ເປົາ ຫຼື ກະຕ່າ ທີ່ມີຄວາມສະດວກໃນການຂົນສົ່ງ ແລະ ສະ ດວກໃນການໂຍນ, ໃນເວລາໂຍນຜູ້ໂຍນຕ້ອງໄດ້ຢ່າງຖອຍຫຼັງ ເພາະວ່າຖ້າຢ່າງໄປທາງໜ້າ ຜູ້ໂຍນອາດຈະຢຽບຕົ້ນ

ກ້າ, ການໂຍນແມ່ນໂຍນ 2 ຮອບຄື: ຮອບທີ1 ແມ່ນໂຍນບາງໆ ໄປກ່ອນຫຼັງຈາກໂຍນທົ່ວແລ້ວ ມາສັ່ງເກດເບິ່ງຄືນ ຖ້າວ່າມີບ່ອນໃດຍັງຫ່າງ ຫຼື ຖີ່ກໍຕ້ອງໄດ້ແປງຄືນ ເພື່ອໃຫ້ຕົ້ນກ້າມີຄວາມສະໝໍ່າ ສະເໝີ ບໍ່ຖີ່ ແລະ ບໍ່ຫ່າງເກີນໄປ.

3. ການໃຫ້ນໍ້າ

- ຫຼັງຈາກໂຍນແລ້ວໃໝ່ແມ່ນໃຫ້ຮັກສາລະດັບນໍ້າ ໄວ້ປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າຖ້ວມຍອດເຂົ້າ.
- ຈາກນັ້ນປະມານ 7-10 ວັນ ໃຫ້ເອົານໍ້າເຂົ້າຖ້ວມຍອດເຂົ້າ 1 ຄືນ ຫຼື ປະມານ 12 ຊົ່ວໂມງ ແລ້ວເບິ່ງນໍ້າອອກ ໃຫ້ເຫຼືອປະມານ 5-10 ຊັງຕີແມັດ.

4. ການກຳຈັດວັດຊະພິດ

ການກຳຈັດວັດຊະພິດ ພາຍຫຼັງເກີດແມ່ນມີຫຼາຍວິທີຄື:

- ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼືກ
- ໃຊ້ເຄື່ອງພວນດິນຕາມຫ່ວາງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດ
- ໃຊ້ສານເຄມີກຳຈັດໃນກໍລະນີທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼືກໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ສານເຄມີເພື່ອຊ່ວຍກຳຈັດ, ການໃຊ້ແມ່ນໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຊະນິດວັດຊະພິດທີ່ມີໃນນາເຂົ້າ ເພື່ອເລືອກຊະນິດຢາໃຫ້ຖືກກັບວັດຊະພິດທີ່ເກີດ, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນຢາທີ່ໃຊ້ຕ້ອງແມ່ນຢາທີ່ໄດ້ຮັບ ອານຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້, ຫ້າມໃຊ້ຢາເກີນ 2 ຊະນິດຮ່ວມກັນ ແລະ ຕ້ອງເບິ່ງຄຳແນະນຳຢູ່ສະຫຼາກຂ້າງກ່ອງຢາ.

5. ການໃສ່ຜຸ່ນ

ໃນການໃສ່ຜຸ່ນແມ່ນແບ່ງເປັນ 2 ໄລຍະຄື:

➢ ໃສ່ຮອງຜຸ່ນ

- ໃສ່ຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນປີ່ມ ກ່ອນກຽມດິນໃສ່ປະມານ 3-5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.
- ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ແມ່ນໃສ່ຫຼັງໂຍນ 5-7 ວັນ, ນາຕ້ອງມີນໍ້າຂັງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ
 - ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ປະເພດດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕຶມແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ສູດ 15-15-15 ຫຼື 16-16-16 ຫຼື 16-8-8 ຮອງຜຸ່ນໃນອັດຕາ 100-150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕຶມສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂາດທາດໂປຕັດຊຽມ (K), ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າມີການແຕກກຳຫຼາຍ.
 - ຖ້າດິນປະເພດດິນໜຽວແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສູດ 16-20-00 ຫຼື 18-20-00 ເປັນຜຸ່ນຮອງຜຸ່ນໃສ່ໃນອັດຕາ 100-150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນໜຽວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີທາດໂປຕັດຊຽມ (K) ຢູ່ແລ້ວ.

➢ ໃສ່ເລັ່ງ

- ຄັ້ງທີ1: ໃສ່ຫຼັງຈາກໂຍນໄດ້ 25-30 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸ່ນເລັ່ງໃນອັດຕາ 40-60 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ.
- ຄັ້ງທີ2: ໃສ່ຫຼັງຈາກໂຍນໄດ້ 45-50 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸ່ນເລັ່ງໃນອັດຕາ 30-50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ຖ້າແມ່ນເຂົ້າຝັນຝື່ນເມືອງທີ່ມີອາຍຸຍາວ 150 ວັນ ຂຶ້ນໄປຄວນໃສ່ຜຸ່ນເລັ່ງຄັ້ງທີ 2 ກ່ອນເຂົ້າຖືພາມານ, ເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຮວງໃຫຍ່, ເມັດຫຼາຍ.

ບົດທີ 3 ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າກ້າກີບດຽວ

I. ສະພາບລວມ

- ເຕັກນິກນໍາດໍາກ້າກີບດຽວ ແມ່ນເຕັກນິກທີ່ເໝາະສົມກັບການຜະລິດແນວພັນເຂົ້າ, ເພື່ອສະດວກໃນການຕັດເຂົ້າປົນ ແລະ ການປົວລະບັດຮັກສາ.
- ເຕັກນິກນີ້ຊາວກະສິກອນບາງເຂດທາງພາກເໜືອ ໄດ້ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກເຂົ້າເພື່ອບໍລິໂພກ ຍ້ອນວ່າເຕັກນິກນີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດຫຼາຍ.
- ສາມາດເຮັດໄດ້ກັບນາທຸກປະເພດ ແຕ່ເຕັກນິກນີ້ແມ່ນມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ, ນໍາໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ, ໄດ້ຜົນຜະລິດດີ.
- ເຕັກນິກນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ທັງ 2 ລະດູການຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ
 1. ລະດູນາປີ: ແມ່ນເລີ່ມເຮັດຊ່ວງ ເດືອນ ມິຖຸນາ
 2. ລະດູນາແຊງ: ແມ່ນເລີ່ມເຮັດຊ່ວງ ທ້າຍ ເດືອນ ຜະຈົກ

II. ການຕົກກ້າ

1. ການກຽມເມັດພັນ

- ເມັດພັນເຂົ້າທີ່ຈະນໍາມາຕົກກ້າຕ້ອງມີຄວາມງອກສູງກວ່າ 80% ນໍາໃຊ້ອັດຕາເມັດພັນແມ່ນ 6-8 ກິໂລ/ຮຕ, ນໍາໃຊ້ໄດ້ທັງແນວພັນເຂົ້າດໍ ຫຼື ເຂົ້າງົນກໍ່ໄດ້ ຂຶ້ນກັບພື້ນທີ່ຈະເຮັດ, ຖ້າແມ່ນເຂດພື້ນທີ່ນາທາມ ແມ່ນແນະນໍາໃຫ້ໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າງົນ, ຖ້າແມ່ນເຂດນາໂນນແນະນໍາໃຫ້ໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າກາງ ຫຼື ແນວພັນເຂົ້າດໍ ເພາະຕ້ອງຄິດໄລ່ໃສ່ເວລາເຂົ້າສູກແກ່ບໍ່ໃຫ້ຖືກຊ່ວງຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ສະດວກໃນເວລາເກັບກ່ຽວ.
- ເມັດພັນເຂົ້າທີ່ກຽມໄວ້ ຕ້ອງເອົາໄປຕາກແຕດກ່ອນປະມານ 1-2 ແດດ ຈຶ່ງນໍາເມັດພັນມາແຊ່ໃສ່ຖັງ ຫຼື ພາສະນະອື່ນໆ ປະໄວ້ປະມານ 24-48 ຊົ່ວໂມງ.
- ຄັດເລືອກເມັດພັນໂດຍນໍາເກືອໃສ່ລົງໃນນໍ້າໃຫ້ເຄັມ ແຕ່ວ່າຄວາມເຄັມທີ່ພໍດີນໍາໃຊ້ ແມ່ນພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ມີການຢາມເບິ່ງດ້ວຍວິທີເອົາໄຂ່ໄກ່ໃໝ່ມາໃສ່ລົງໃນນໍ້າ ຖ້າຫາກໄຂ່ໄກ່ຝຸ່ຂຶ້ນ 1/3 ຂອງໜ່ວຍໄຂ່ ໝາຍວ່າຄວາມເຄັມຂອງນໍ້າພໍດີ ຈາກນັ້ນພວກເຮົາກໍ່ເອົາເຂົ້າແນວພັນລົງໃສ່ໃນນໍ້າ ຖ້າຫາກເຂົ້າເມັດໃດຝຸ່ຂຶ້ນໜ້ານໍ້າ ແມ່ນພວກເຮົາຕັກອອກ ແລະ ເອົາແຕ່ເມັດຈົມ, ຫຼັງຈາກທີ່ພວກເຮົາໄດ້ເມັດພັນແລ້ວ ກໍ່ນໍາເອົາເມັດພັນດັ່ງກ່າວໄປລ້ານໍ້າສະອາດ, ນໍາໄປແຊ່ ແລະ ປົ່ມ.
- ການປົ່ມແມ່ນບັນຈຸໃສ່ເປົາທີ່ມີອາກາດຖ່າຍເທໄດ້ດີ ຫຼື ໃສ່ເປົາປ່ານຍິ່ງເປັນການດີ ສາມາດແຍກເປັນ 2 ລະດູການຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ.

3. ລະດູນາແຊງ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຈະເຢັນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ແລະ ປົກດ້ວຍເຜືອງອີກຊັ້ນໜຶ່ງ ປະໄວ້ບ່ອນທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປີ້ນເປົາເຂົ້າທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ຫົດນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 36-48 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນໍາໄປຫວ່ານໄດ້.
 4. ລະດູນາປີ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຮ້ອນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ປະໄວ້ບ່ອນທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປີ້ນເປົາເຂົ້າທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ແລະ ຫົດນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 24-36 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນໍາເມັດເຂົ້າໄປຫວ່ານໄດ້.
- ອຸນຫະພູມທີ່ເໝາະສົມໃນການປົ່ມເມັດຜົນເຂົ້າ ປະມານ 26-30 ອົງສາເຊ.

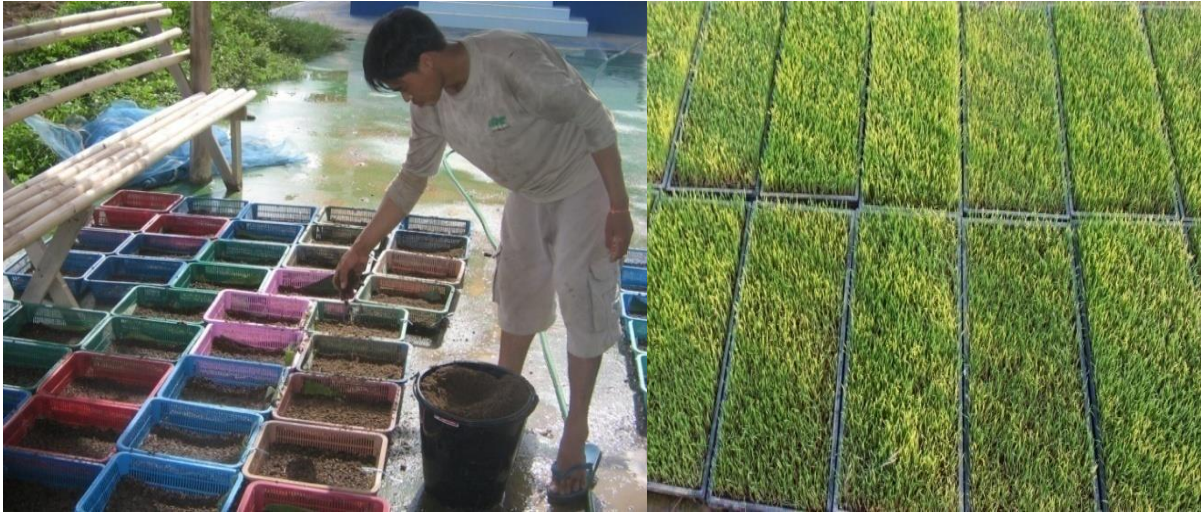
2. ການກຽມດິນຕົກກ້າ

ແມ່ນນໍາເອົາດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ດີແທ້ຄວນເອົາດິນແຄມແມ່ນໍ້າ, ດິນຊາຍ ແລະ ຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນປົ່ມ ໃນອັດຕາ 1:1:1 ໝາຍວ່າຕ້ອງມີດິນ 1 ສ່ວນ, ຊາຍ 1 ສ່ວນ ແລະ ຜຸ່ນຄອກ 1 ສ່ວນແລ້ວປະສົມເຂົ້າກັນໃຊ້ຕະນ່າງຂະໜາດ 1 ຊັງຕີແມັດ ຮ່ອນເອົາແຕ່ກ້ອນທີ່ລະອຽດໄປນໍາໃຊ້, ຖ້າດີແທ້ຄວນໝັກໄວ້ປະມານ 1-2 ອາທິດ ຍິ່ງເປັນການດີ, ເອົາສ່ວນປະສົມທີ່ກຽມໄວ້ມາທູບໃຫ້ມຸ່ນລະອຽດ ປະສົມເຂົ້າກັນ ແລ້ວຈຶ່ງນໍາໄປໃສ່ຖາດຕົກກ້າ.

3. ການຕົກກ້າ

- ຕົກໃສ່ໜານຕ້ອງເຮັດໜານສູງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ ຈາກນັ້ນກໍ່ນໍາເອົາເມັດຜົນທີ່ງອກແລ້ວ ມາຫວ່ານໃນອັດຕາ 50-100 ກະລາມ/ຕາແມັດ ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ເອົາດິນໂຮຍປົກເມັດເຂົ້າບາງໆ ແລ້ວຫົດນໍ້າເຊົ້າແລງຈົນກໍ່ມີອາຍຸໄດ້ 10-14 ວັນ ກໍ່ສາມາດນໍາໄປປັກດໍາໄດ້.
- ຕົກໃສ່ກະເຊາະ ເອົາດິນທີ່ກຽມໄວ້ໃສ່ກະເຊາະໜາປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ ໂຮຍເມັດຜົນທີ່ງອກໃສ່ໃນອັດຕາ 20 ກະລາມ/ກະເຊາະ ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ເອົາດິນໂຮຍປົກເມັດເຂົ້າບາງໆ ແລ້ວຫົດນໍ້າເຊົ້າແລງຈົນກໍ່ມີອາຍຸໄດ້ 10-14 ວັນ ກໍ່ສາມາດນໍາໄປປັກດໍາໄດ້.

III. ການປັກດຳ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ

1. ການກຽມດິນ

- ໄຖຣຸດຄວນໄຖເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ, ປະໄວ້ເພື່ອຂ້າເຊື້ອພະຍາດບາງຊະນິດທີ່ຢູ່ໃນດິນ ແລະ ອີກດ້ານໜຶ່ງກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ດິນຫຍ້າ, ວັດຊະພຶດຕ່າງໆ ຕາຍ ແລະ ຍ່ອຍສະຫຼາຍເປັນຜຸນຢູ່ໃນນາ, ຫຼັງຈາກໄຖຣຸດແລ້ວໄດ້ 10-15 ວັນ ຄວນເອົານ້ຳຂັງໃສ່ນາທີ່ໄດ້ໄຖຣຸດແລ້ວ (ຖ້າວ່າບ່ອນມີເງື່ອນໄຂນ້ຳສະດວກ) ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ດິນບໍ່ແຂງ
- ເມື່ອຕົ້ນກ້າມີອາຍຸປະມານ 10-15 ວັນ ກໍ່ໄຖຄົ້ນ ແລະ ຄາດອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ການໄຖຄົ້ນແມ່ນເພື່ອຝືກປື້ນດິນເຮັດໃຫ້ການຄາດມີຄວາມລະອຽດດີ ເຊິ່ງສາມາດໄຖເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຄາດກໍ່ຕ້ອງໃຫ້ລະອຽດ, ປັບໜ້າດິນໃຫ້ຮາບພຽງດີເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄວບຄຸມນ້ຳ ແລະ ວັດສະພຶດໄດ້ດີມີປະສິດທິຜົນສູງ.
- ຫຼັງຈາກປັບໜ້າດິນແລ້ວຂັງນ້ຳໄວ້ປະໄວ້ປະມານ 2-3 ວັນ ເພື່ອໃຫ້ຕົມນອນເວລາດຳຕົ້ນກ້າຈິ່ງບໍ່ລົ້ມ, ມື້ທີ່ຈະປັກດຳແລ້ວຈິ່ງລະບາຍນ້ຳອອກໃຫ້ໝົດ, ໃຊ້ໄມ້ຂີດໃຫ້ເປັນຕາກະໂລ່ ຄວາມຫ່າງຂອງຈຸດຕັດກັນ ຕາກະໂລ່ແມ່ນ 30 x 30 ຊັງຕີແມັດ ຫຼື ໃຊ້ໄລຍະຫ່າງແມ່ນ 25 x 25 ຊັງຕີແມັດ (ຂຶ້ນກັບຊະນິດຂອງແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ)

2. ການປັກດຳ

ການປັກດຳນາກຳກົບດຽວນີ້ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກ ການປັກດຳນາປົກກະຕິຢູ່ບ່ອນວ່າ: ຕ້ອງດຳກຳອ່ອນມີອາຍຸ ພຽງແຕ່ປະມານ 10-15 ວັນ, ພື້ນທີ່ນາບໍ່ໃຫ້ມີນ້ຳຂັງ, ການປັກດຳນາກຳກົບດຽວ ຕ້ອງໄດ້ປັກດຳໄປຕາມບ່ອນທີ່ໄດ້ຂີດເປັນຕາ ກະໂລຕັດກັນນັ້ນ ໂດຍໃຊ້ຕົ້ນກຳພຽງແຕ່ກົບດຽວ ການປັກດຳຕ້ອງໄດ້ຢ່າງໄປທາງໜ້າເພາະຈະໄດ້ເຫັນຮອຍໝາຍຈຸດທີ່ຈະປັກ ດຳ.

3. ການໃຫ້ນ້ຳ

ສຳລັບນາດຳດ້ວຍກຳກົບດຽວ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການຈັດການນ້ຳ ໂດຍໃຫ້ມີການສະຫຼັບແຫ້ງ ແລະ ປຽກ, ຄວນໃຫ້ພື້ນທີ່ນາແຫ້ງປະມານ 7 ວັນ, ໝາຍວ່າຫຼັງຈາກປັກດຳແລ້ວ ປະໃຫ້ພື້ນທີ່ນາແຫ້ງປະມານ 7 ວັນ ແລ້ວຈຶ່ງເອົານ້ຳເຂົ້າ ໃສ່ໄວ້ 7 ວັນ, ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍປະໃຫ້ນ້ຳແຫ້ງອີກປະມານ 7 ວັນ ຈຶ່ງເອົານ້ຳໃສ່ອີກ ບໍ່ແມ່ນວ່າເອົານ້ຳໃສ່ຮອດ 7 ວັນ ແລ້ວປ່ອຍ ນ້ຳອອກຖິ້ມ, ຖ້າເຮັດແນວນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ຝຸ່ນທີ່ມີຢູ່ໃນນ້ຳໄຫຼອອກຈົນໝົດ, ຄວນເຮັດແບບນີ້ຈົນເຖິງເຂົ້າມີການແຕກກຳສູງສຸດ ແລ້ວຈຶ່ງເອົານ້ຳເຂົ້າແຊ່ ຮັກສາລະດັບນ້ຳປະມານ 5-10 ຊັງຕີແມັດ.

4. ການກຳຈັດວັດຊະພິດ

ການກຳຈັດວັດຊະພິດ ພາຍຫຼັງເກີດແມ່ນມີຫຼາຍວິທີຄື:

- ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼີກ
- ໃຊ້ເຄື່ອງພວນດິນຕາມຫ່ວາງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດ ປະມານ 2-3 ຄັ້ງ ດັ່ງລຸ່ມນີ້
 1. ຄັ້ງທີ1: ຫຼັງຈາກປັກດຳໄດ້ປະມານ 10-12 ວັນ
 2. ຄັ້ງທີ2: ຫຼັງຈາກປັກດຳໄດ້ປະມານ 25-28 ວັນ
 3. ຄັ້ງທີ3: ຫຼັງຈາກປັກດຳໄດ້ປະມານ 43-45 ວັນ
- ໃຊ້ສານເຄມີກຳຈັດໃນກໍລະນີທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼີກໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ ສານເຄມີເພື່ອຊ່ວຍກຳຈັດ, ການໃຊ້ແມ່ນໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຊະນິດວັດຊະພິດທີ່ມີໃນນາເຂົ້າ ເພື່ອເລືອກຊະນິດ ຢາໃຫ້ຖືກກັບວັດຊະພິດທີ່ເກີດ, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນຢາທີ່ໃຊ້ຕ້ອງແມ່ນຢາທີ່ໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້, ຫ້າມໃຊ້ຢາ ເກີນ 2 ຊະນິດຮ່ວມກັນ ແລະ ຕ້ອງເບິ່ງຄຳແນະນຳຢູ່ສະຫຼາກຂ້າງກ່ອງຢາ.

5. ການໃສ່ຜຸນ:

ໃນການໃສ່ຜຸນແມ່ນແບ່ງເປັນ 2 ໄລຍະຄື:

➢ ໃສ່ຮອງຜື້ນ

- ໃສ່ຜຸນຄອກ ຫຼື ຜຸນບົ່ມ ກ່ອນກຽມດິນໃສ່ປະມານ 3-5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.
- ໃສ່ຜຸນວິທະຍາສາດ ແມ່ນໃສ່ຫຼັງປັກດຳ 5-7 ວັນ, ນາຕ້ອງມີນ້ຳຂັງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ
 - ໃສ່ຜຸນວິທະຍາສາດ ປະເພດດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ສູດ 15-15-15 ຫຼື 16-16-16 ຫຼື 16-8-8 ຮອງຜື້ນໃນອັດຕາ 100-150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂາດທາດໂປຕັດຊຽມ (K), ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າມີການແຕກກຳຫຼາຍ.
 - ຖ້າດິນປະເພດດິນໜຽວແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ຜຸນເຄມີສູດ 16-20-00 ຫຼື 18-20-00 ເປັນຜຸນຮອງຜື້ນໃສ່ໃນອັດຕາ 100-150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນໜຽວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີທາດໂປຕັດຊຽມ (K) ຢູ່ແລ້ວ.

➢ ໃສ່ເລັ່ງ

- ຄັ້ງທີ1: ໃສ່ຫຼັງຈາກປັກດຳໄດ້ 25-30 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸນເຄມີສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸນເລັ່ງໃນອັດຕາ 40-60 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ.
- ຄັ້ງທີ2: ໃສ່ຫຼັງຈາກປັກດຳໄດ້ 45-50 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸນເຄມີສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸນເລັ່ງໃນອັດຕາ 30-50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ຖ້າແມ່ນເຂົ້າພັນພື້ນເມືອງທີ່ມີອາຍຸຍາວ 150 ວັນ ຂຶ້ນໄປຄວນໃສ່ຜຸນເລັ່ງຄັ້ງທີ 2 ກ່ອນເຂົ້າຖືພາມານ, ເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຮວງໃຫ່ຍ, ເມັດຫຼາຍ.

ບົດທີ 4 ເຕັກນິກການເຮັດນາດ້ວຍກົນຈັກ

I. ສະພາບລວມ

- ເຕັກນິກນາດ້ວຍລົດດຳນາ ແມ່ນເຕັກນິກໜຶ່ງທີ່ຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດພາກກາງຫາພາກໃຕ້ໄດ້ນິຍົມ ນຳໃຊ້ ຍ້ອນມີຄວາມສະດວກຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ໃຊ້ແຮງງານຄົນໜ້ອຍ, ດຳແລ້ວໄວ, ດຳເປັນແຖວ ສະດວກສະບາຍໃນການບົວລະບັດຮັກສາ.
- ສາມາດເຮັດໄດ້ກັບນາທຸກປະເພດ, ຖ້ານາທີ່ມີຄອງຊົນລະປະທານທີ່ສາມາດລະບາຍນ້ຳເຂົ້າອອກໄດ້ໃນເວລາທີ່ຕ້ອງການຈະເປັນການດີ, ເຕັກນິກນີ້ແມ່ນມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ, ນຳໃຊ້ແຮງງານຄົນໜ້ອຍ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ, ໄດ້ຜົນຜະລິດດີ.
- ບໍ່ແທດເໝາະກັບການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບດິນຜ້າອາກາດໃນປະຈຸບັນ, ຍ້ອນວ່າຜົນຕົກບໍ່ຕາມລະດູການບາງປີຕົກກ້າໄວ້ແລ້ວຮອດຍາມດຳ ຜົນບໍ່ຕົກ ບໍ່ສາມາດດຳໄດ້ເຮັດ.
- ເຕັກນິກນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ທັງ 2 ລະດູການຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ
 1. ລະດູນາປີ: ແມ່ນເລີ່ມເຮັດຊ່ວງ ເດືອນ ມິຖຸນາ
 2. ລະດູນາແຊງ: ແມ່ນເລີ່ມເຮັດຊ່ວງ ທ້າຍ ເດືອນ ພະຈິກ

II. ການຕົກກ້າ

1. ການກຽມເມັດຜົນ

- ເມັດຜົນເຂົ້າທີ່ຈະນຳມາຕົກກ້າຕ້ອງມີຄວາມງອກສູງກວ່າ 80% ນຳໃຊ້ອັດຕາເມັດຜົນແມ່ນ 60-70 ກິໂລ/ຮຕ, ນຳໃຊ້ໄດ້ທັງແນວຜົນເຂົ້າດໍ ຫຼື ເຂົ້າງົນກໍ່ໄດ້ ຂຶ້ນກັບຜືນທີ່ຈະເຮັດ, ຖ້າແມ່ນເຂດພື້ນທີ່ນາທາມ ແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຜົນເຂົ້າງົນ, ຖ້າແມ່ນເຂດນາໂນນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຜົນເຂົ້າກາງ ຫຼື ແນວຜົນເຂົ້າດໍ ເພາະຕ້ອງຄິດໄລ່ໃສ່ເວລາເຂົ້າສຸກແກ່ບໍ່ໃຫ້ຖືກຊ່ວງຜົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ສະດວກໃນເວລາເກັບກ່ຽວ.
- ເມັດຜົນເຂົ້າທີ່ກຽມໄວ້ ຕ້ອງເອົາໄປຕາກແດດກ່ອນປະມານ 1-2 ແດດ ຈຶ່ງນຳເມັດຜົນມາແຊ່ໃສ່ຖັງ ຫຼື ພາສະນະອື່ນໆ ປະໄວ້ປະມານ 24-36 ຊົ່ວໂມງ.
- ການປົ່ມແມ່ນບັນຈຸໃສ່ເປົາທີ່ມີອາກາດຖ່າຍເທໄດ້ດີ ຫຼື ໃສ່ເປົາປ່ານຍິ່ງເປັນການດີ, ສາມາດແຍກອອກເປັນ 2 ລະດູຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ລະດູນາແຊງ.
- 5. ລະດູນາແຊງ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຈະເຢັນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ແລະ ປົກດ້ວຍເຟືອງອີກຊັ້ນໜຶ່ງ ປະໄວ້ປ່ອນ

ທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປື້ນເປົາເຂົ້າທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ຫົດນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 24-36 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນໍາໄປໂຮຍໃສ່ຖາດກ້າໄດ້.

6. ລະດູນາປີ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຮ້ອນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ປະໄວ້ບ່ອນທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປື້ນເປົາເຂົ້າທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ແລະ ຫົດນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 24-36 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນໍາເມັດເຂົ້າໄປໂຮຍໃສ່ຖາດກ້າໄດ້.

- ອຸນຫະພູມທີ່ເໝາະສົມໃນການປົ່ມເມັດຜັນເຂົ້າ ປະມານ 26-30 ອົງສາເຊ.

2. ການກຽມດິນຕົກກ້າ

ການຕົກກ້າສໍາລັບການນໍາໃຊ້ລົດດໍານາ ແມ່ນມີຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການແຕກຕ່າງກັນກັບວິທີອື່ນໆ ເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້

ແມ່ນນໍາເອົາດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ດີແທ້ຄວນເອົາດິນແຄມແມ່ນໍ້າ ແລ້ວມາປະສົມກັບແກບເຜົາ ແລະ ຜຸ່ນຄອກໃນອັດຕາສ່ວນ 1:3:1, ໝາຍວ່າ ດິນ 1 ສ່ວນ, ແກບເຜົາ 3 ສ່ວນ, ຜຸ່ນຄອກ 1 ສ່ວນ, ເອົາສ່ວນປະສົມທີ່ກຽມໄວ້ມາທູບໃຫ້ມຸ່ນລະອຽດ ປະສົມເຂົ້າກັນ ແລ້ວຈຶ່ງນໍາໄປໃສ່ຖາດຕົກກ້າ.

3. ການໂຮຍເມັດເຂົ້າໃສ່ຖາດກ້າ

ເອົາດິນທີ່ປະສົມໄວ້ແລ້ວນັ້ນ ມາໂຮຍໃສ່ຖາດກ້າປະມານ 2 ສ່ວນ 3 ຂອງຖາດກ້າ ຈາກນັ້ນກໍ່ເອົາເມັດຜັນ ມາໂຮຍໃສ່ໃຫ້ສະໝໍ່າສະເໝີ, ການໂຮຍແມ່ນໃຊ້ມື ຫຼື ເຄື່ອງຈັກກໍ່ໄດ້, ຫຼັງຈາກໂຮຍແລ້ວກໍ່ເອົາດິນທີ່ປະສົມໄວ້ນັ້ນ ມາປົກອີກໃຫ້ພໍດີພຽງຖາດ, ໃຊ້ແນວຜັນ 4-5 ຖາດ/1 ກິໂລ (ເຂົ້າແຫ້ງ)

4. ການບົວລະບັດຮັກສາຖາດກ້າ

ຫຼັງຈາກໂຮຍເມັດເຂົ້າໃສ່ຖາດກ້າສໍາເລັດແລ້ວ ເອົາຖາດກ້າໄປວາງຊ້ອນກັນຂຶ້ນໄວ້ປະມານ 30 ຖາດ, ໄວ້ ບ່ອນຮົ່ມ ທີ່ມີອາກາດຖ່າຍເທດີ, ປົກຄຸມດ້ວຍຜ້າ, ເມື່ອກ້າມີອາຍຸປະມານ 2-3 ວັນ ແລ້ວນໍາເອົາຖາດກ້າລົງໄປວາງ ໄວ້ໃນໄຮ່ນໍາ ແລ້ວເອົານໍ້າຂັງໃສ່ເປັນການຫຼຸດຜ່ອນການໃຫ້ນໍ້າ ແຕ່ວ່າມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການມາທໍາລາຍຂອງຫອຍ, ຕິດຕາມສິ່ງເກດເບິ່ງຜະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ຈະມາທໍາລາຍໃນຊ່ວງນີ້, ນາງປີ ກໍາມີອາຍຸປະມານ 15-20 ວັນ, ນາແຊງແມ່ນ 20-25 ວັນ ກໍ່ສາມາດນໍາໄປປັກດໍາໄດ້.

III. ການປັກດຳ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ

1. ການກຽມດິນ

- ໄຖຮຸດຄວນໄຖເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ, ປະໄວ້ເພື່ອຂ້າເຊື້ອພະຍາດບາງຊະນິດທີ່ຢູ່ໃນດິນ ແລະ ອີກດ້ານໜຶ່ງກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ດິນຫຍ້າ, ວັດຊະພຶດຕ່າງໆ ຕາຍ ແລະ ຍ່ອຍສະຫຼາຍເປັນຜຸນຢູ່ໃນນາ, ຫຼັງຈາກໄຖຮຸດແລ້ວໄດ້ 10-15 ວັນ ຄວນເອົານໍ້າຂັງໃສ່ນາທີ່ໄດ້ໄຖຮຸດແລ້ວ (ຖ້າວ່າບ່ອນມີເງື່ອນໄຂນໍ້າສະດວກ) ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ດິນບໍ່ແຂງ
- ເມື່ອຕົ້ນກຳມີອາຍຸປະມານ 20-25 ວັນ ກໍ່ໄຖຄືນ ແລະ ຄາດອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ການໄຖຄືນແມ່ນເພື່ອຝືກປື້ນດິນເຮັດໃຫ້ການຄາດມີຄວາມລະອຽດດີ ເຊິ່ງສາມາດໄຖເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຄາດກໍ່ຕ້ອງໃຫ້ລະອຽດ, ປັບໜ້າດິນໃຫ້ຮາບພຽງດີເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄວບຄຸມນໍ້າ ແລະ ວັດສະພຶດໄດ້ດີມີປະສິດທິຜົນສູງ.
- ຫຼັງຈາກປັບໜ້າດິນແລ້ວຂັງນໍ້າໄວ້ປະໄວ້ປະມານ 2-3 ວັນ ເພື່ອໃຫ້ຕົມນອນເວລາດຳຕົ້ນກຳຈິງບໍ່ລົ້ມ, ມື້ທີ່ຈະປັກດຳແລ້ວຈິ່ງລະບາຍນໍ້າອອກ ໃຫ້ເຫຼືອປະມານ 3 ຊັງຕີແມັດ ແລ້ວຈິ່ງປັກດຳ.

2. ການປັກດຳ

ການປັກດຳນາດ້ວຍລົດນີ້ ແມ່ນມີໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງແຖວແມ່ນ 30 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ລະຫວ່າງຕົ້ນແມ່ນຂຶ້ນກັບຄວາມຕ້ອງການ ເຮົາສາມາດປັບເຄື່ອງດຳໄດ້. ການດຳນາໂດຍໃຊ້ລົດດຳນາມີ ຫຼາຍຂະໜາດແຕກຕ່າງກັນ, ລົດດຳນາມີແບບ 2 ແຖວຢ່າງຂັບ, 4 ແຖວຢ່າງຂັບ, 6 ແຖວນັ່ງຂັບ ແລະ 8 ແຖວນັ່ງຂັບ, ອັດຕາກຳຕໍ່ເນື້ອທີ່ນາແມ່ນປະມານ 200-300 ຖາດ/ເນື້ອທີ່ 1 ຮຕ, ກ່ອນຈະປັກດຳ ລະບາຍນໍ້າອອກກ່ອນ 1 ວັນ.

3. ການໃຫ້ນໍ້າ

- ພາຍຫຼັງປັກດໍາແລ້ວໃໝ່ ຕ້ອງໄດ້ຄວບຄຸມລະດັບນໍ້າໃຫ້ມີນໍ້າຂັງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າແຫ້ງ ເພາະຖ້ານໍ້າແຫ້ງ ນາຈະເກີດຫຍ້າ.
- ຫຼັງຈາກປັກດໍາໄດ້ປະມານ 20- 25 ວັນ ຈຶ່ງໃຫ້ນໍ້າແຫ້ງປະມານ 5-7 ວັນ ເພາະວ່າຊ່ວງນີ້ເຂົ້າເລີ່ມແຕກກໍ, ຖ້າວ່າຊ່ວງນີ້ມີນໍ້າຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ການແຕກກໍ ແລະ ຜົນຜະລິດເຂົ້າບໍ່ສູງ .
- ຫຼັງຈາກທີ່ເຂົ້າແຕກກໍແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ເອົານໍ້າຂັງໃນນາຈົນຮອດໄລຍະກ່ອນຈະເກັບກ່ຽວປະມານ 10 ວັນ ຖ້າຜືນທີ່ນາທີ່ສາມາດລະບາຍນໍ້າອອກໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ບາຍນໍ້າອອກ ເພື່ອສະດວກໃນການເກັບກ່ຽວ.

4. ການກໍາຈັດວັດຊະພິດ

ການກໍາຈັດວັດຊະພິດ ພາຍຫຼັງເກີດແມ່ນມີຫຼາຍວິທີຄື:

- ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼືກ
- ໃຊ້ເຄື່ອງພວນດິນຕາມຫ່ວາງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດ
- ໃຊ້ສານເຄມີກໍາຈັດໃນກໍລະນີທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼືກໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ສານເຄມີເພື່ອຊ່ວຍກໍາຈັດ, ການໃຊ້ແມ່ນໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຊະນິດວັດຊະພິດທີ່ມີໃນນາເຂົ້າ ເພື່ອເລືອກຊະນິດຢາໃຫ້ຖືກກັບວັດຊະພິດທີ່ເກີດ, ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນຢາທີ່ໃຊ້ຕ້ອງແມ່ນຢາທີ່ໄດ້ຮັບ ອານຸຍາດໃຫ້ນໍາໃຊ້, ຫ້າມໃຊ້ຢາເກີນ 2 ຊະນິດຮ່ວມກັນ ແລະ ຕ້ອງເບິ່ງຄໍາແນະນໍາຢູ່ສະຫຼາກຂ້າງກ່ອງຢາ.

5. ການໃສ່ຜູນ:

ໃນການໃສ່ຜູນແມ່ນແບ່ງເປັນ 2 ໄລຍະຄື:

➤ ໃສ່ຮອງຜື່ນ

- ໃສ່ຜູນຄອກ ຫຼື ຜູນປີ້ມ ກ່ອນກຽມດິນໃສ່ປະມານ 3-5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.
- ໃສ່ຜູນວິທະຍາສາດ ແມ່ນໃສ່ຫຼັງປັກດຳ 5-7 ວັນ, ນາຕ້ອງມີນ້ຳຂັງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ
 - ໃສ່ຜູນວິທະຍາສາດ ປະເພດດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ສຸດ 15-15-15 ຫຼື ຫຼື 16-16-16 8-8-16 ຮອງຜື່ນໃນອັດຕາ 100-150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂາດທາດໂປຕັດຊຽມ (K), ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າມີການແຕກກຳຫຼາຍ.
 - ຖ້າດິນປະເພດດິນໜຽວແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ຜູນເຄມີສຸດ 16-20-00 ຫຼື 18-20-00 ເປັນຜູນຮອງຜື່ນໃສ່ໃນອັດຕາ 100-150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນໜຽວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີທາດໂປຕັດຊຽມ (K) ຢູ່ແລ້ວ.

➤ ໃສ່ເລັ່ງ

- ຄັ້ງທີ1: ໃສ່ຫຼັງຈາກປັກດຳໄດ້ 25-30 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜູນເຄມີສຸດ 46-00-00 ເປັນຜູນເລັ່ງໃນອັດຕາ 40-60 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ.
- ຄັ້ງທີ2: ໃສ່ຫຼັງຈາກປັກດຳໄດ້ 45-50 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜູນເຄມີສຸດ 46-00-00 ເປັນຜູນເລັ່ງໃນອັດຕາ 30-50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ຖ້າແມ່ນເຂົ້າພັນພື້ນເມືອງທີ່ມີອາຍຸຍາວ 150 ວັນ ຂຶ້ນໄປຄວນໃສ່ຜູນເລັ່ງຄັ້ງທີ 2 ກ່ອນເຂົ້າຖືພາມານ, ເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຮວງໃຫຍ່, ເມັດຫຼາຍ.

ບົດທີ 5 ເຕັກນິກການເຮັດນາຢອດຕົມ

I. ສະພາບລວມ

- ເຕັກນິກນາຢອດຕົມ ແມ່ນເຕັກນິກໜຶ່ງທີ່ຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດພາກກາງຫາພາກໃຕ້ໄດ້ນິຍົມນຳໃຊ້ ຍ້ອນ ບໍ່ມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ, ໃຊ້ແຮງງານຄົນໜ້ອຍ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຕໍ່າ, ຢອດເປັນແຖວ ສະດວກສະບາຍໃນການ ບົວລະບັດຮັກສາ.
- ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ນາທີ່ຮາບພຽງ ແລະ ສາມາດລະບາຍນ້ຳອອກໄດ້ງ່າຍ, ຖ້ານາທີ່ມີຄອງຊົນລະປະທານ ທີ່ ສາມາດລະບາຍນ້ຳເຂົ້າ-ອອກໄດ້ໃນເວລາທີ່ຕ້ອງການຈະເປັນການດີ, ບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ກັບນາທີ່ລະບາຍນ້ຳ ອອກບໍ່ໄດ້.
- ແທດເໝາະກັບການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບດິນຜ້າອາກາດໃນປະຈຸບັນ, ຍ້ອນວ່າບໍ່ໄດ້ມີຂັ້ນຕອນການຕົກກ້າ ມີແຕ່ແຊ່ເມັດເຂົ້າ, ບົ່ມໃຫ້ງອກ ແລະ ຢອດເລີຍ.
- ເຕັກນິກນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ທັງ 2 ລະດູການຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ
 1. ລະດູນາປີ: ແມ່ນເຮັດຊ່ວງ ເດືອນ ມິຖຸນາ
 2. ລະດູນາແຊງ: ແມ່ນເຮັດຊ່ວງ ກາງ ເດືອນ ພະຈິກ ຫາ ກາງເດືອນ ທັນວາ.

II. ການຢອດ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ

1. ການກຽມເມັດຝັນ

- ເມັດຝັນເຂົ້າທີ່ຈະນຳມາຢອດຕ້ອງມີຄວາມງອກສູງກວ່າ 80% ນຳໃຊ້ອັດຕາເມັດຝັນແມ່ນ 60-70 ກິໂລ/ຮຕ ນຳໃຊ້ໄດ້ທັງແນວຝັນເຂົ້າດໍ ຫຼື ເຂົ້າງັນກໍ່ໄດ້ ຂຶ້ນກັບພື້ນທີ່ຈະເຮັດ, ຖ້າແມ່ນເຂດພື້ນທີ່ນາທາມ ແມ່ນແນະ ນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຝັນເຂົ້າງັນ, ຖ້າແມ່ນເຂດນາໂນນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຝັນເຂົ້າກາງ ຫຼື ແນວຝັນເຂົ້າດໍ ເພາະ ຕ້ອງຄິດໄລ່ໃສ່ເວລາເຂົ້າສຸກແກ່ບໍ່ໃຫ້ຖືກຊ່ວງຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ສະດວກໃນເວລາເກັບກ່ຽວ.
- ເມັດຝັນເຂົ້າທີ່ກຽມໄວ້ ຕ້ອງເອົາໄປຕາກແດດກ່ອນປະມານ 1-2 ແດດ ຈຶ່ງນຳເມັດຝັນມາແຊ່ໃສ່ຖັງ ຫຼື ພາຊະນະອື່ນໆ ປະໄວ້ປະມານ 24-36 ຊົ່ວໂມງ.
- ການບົ່ມແມ່ນບັນຈຸໃສ່ເປົາທີ່ມີອາກາດຖ່າຍເທໄດ້ດີ ຫຼື ໃສ່ເປົາປ່ານຍິ່ງເປັນການດີ, ສາມາດແຍກອອກເປັນ 2 ລະດູຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ລະດູນາແຊງ.
- 7. ລະດູນາແຊງ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຈະເຢັນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ແລະ ປົກດ້ວຍເຜືອງອີກຊັ້ນໜຶ່ງ ປະໄວ້ບ່ອນ

ທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປື້ນເປົາເຂົ້າທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ຫົດນ້ຳໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 24-36 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນຳເມັດເຂົ້າໄປຢອດໄດ້.

8. ລະດູນາປີ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຮ້ອນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ປະໄວ້ບ່ອນທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປື້ນເປົາເຂົ້າທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ແລະ ຫົດນ້ຳໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 24-30 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນຳເມັດເຂົ້າໄປຢອດໄດ້.
- ການແຕກງອກຂອງເມັດຜັນທີ່ເໝາະສົມໃນການຢອດ ປະມານ 0,5 ຊັງຕີແມັດ (ສຳສິບນິກຈາບ) ຈຶ່ງນຳໄປຢອດ.
- ອຸນຫະພູມທີ່ເໝາະສົມໃນການປົ່ມເມັດຜັນເຂົ້າ ປະມານ 26-30 ອົງສາເຊ.

2. ການກຽມດິນ.

- ໄຖຣຸດຄວນໄຖລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ, ປະໄວ້ເພື່ອຂ້າເຊື້ອພະຍາດບາງຊະນິດທີ່ຢູ່ໃນດິນ ແລະ ອີກດ້ານໜຶ່ງກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ດິນຫຍ້າ, ວັດຊະພິດຕ່າງໆ ຕາຍ ແລະ ຍ່ອຍສະຫຼາຍເປັນຝຸນຢູ່ໃນນາ, ຫຼັງຈາກໄຖຣຸດແລ້ວໄດ້ 10-15 ວັນ ຄວນເອົານ້ຳຂັງໃສ່ນາທີ່ໄດ້ໄຖຣຸດແລ້ວ (ຖ້າວ່າບ່ອນມີເງື່ອນໄຂນ້ຳສະດວກ) ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ດິນບໍ່ແຂງກໍ່, ຈາກນັ້ນກໍ່ໄຖຄື້ນ ແລະ ຄາດອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ການໄຖຄື້ນແມ່ນເພື່ອຝຶກປື້ນດິນ ເຮັດໃຫ້ການຄາດມີຄວາມລະອຽດດີ, ປັບໜ້າດິນໃຫ້ຮາບພຽງດີເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄວບຄຸມນ້ຳ ແລະ ວັດສະພິດໄດ້ດີມີປະສິດທິຜົນສູງ.
- ຫຼັງຈາກຄາດແລ້ວຕ້ອງໄດ້ເຮັດຮ່ອງລະບາຍນ້ຳ ກ້ວາງປະມານ ໂດຍໃຊ້ໄຖຈານດຽວ ຫຼື ຊັງຕີແມັດ 20-30 ໃຊ້ກະຕຸກນ້ຳຕົ້ມ ແກ່ ແລະ ວິທີອື່ນໆ ລຽບຕາມຄັນນາ ຖ້ານາໄຮ່ໃຫຍ່ຄວນມີການເຮັດຮ່ອງທາງກາງໄຮ່ນາຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງພື້ນທີ່ ເພື່ອລະບາຍນ້ຳອອກ.

3. ການຢອດ

- ກວດກາຄວາມຜ່ອມຂອງເຄື່ອງຢອດ, ປັບເຄື່ອງຢອດໃສ່ຮູຖີ ຫຼື ຮູຫ່າງກໍ່ໄດ້ຂຶ້ນກັບຄວາມຕ້ອງການ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ອັດຮູໜຶ່ງໄວ້, ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີບັນຫາຢູ່ພາກສະໜາມ.
- ກ່ອນຢອດຕ້ອງໄດ້ລະບາຍນ້ຳອອກຈາກພື້ນທີ່ໂຮ່ນາໃຫ້ໝົດ ແລ້ວຈຶ່ງຢອດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເມັດເຂົ້າລຽນເປັນແຖວດີ ແລະ ສະດວກໃນການປົວລະບັດຮັກສາ.
- ການເອົາເຂົ້າໃສ່ເຕົ້າເຄື່ອງຢອດ ແມ່ນໃຫ້ໃສ່ເຄິ່ງເຕົ້າ ຫຼື ໃສ່ພໍດີພຽງແກນກາງຂອງເຄື່ອງຢອດ (ບໍ່ໃຫ້ໃສ່ເຕັມ) ເພື່ອໃຫ້ເມັດເຂົ້າລົງສະໝໍ່າສະເໝີ.
- ການຢອດແມ່ນໃຫ້ຢອດເປັນແຖວ ຕາມລວງຍາວຂອງໄຮ່, ດີແທ້ແມ່ນຢອດໄປຕາມລວງຂອງຕາເວັນຂຶ້ນລົງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ແສງແດດສາມາດສອງລົງເຖິງດິນ ຕົ້ນເຂົ້າສາມາດຂະຫຍາຍໂຕໄດ້ດີ.
- ເວລາຢອດບໍ່ໃຫ້ເຕົ້າເຄື່ອງຢອດຖືກນ້ຳ ເພາະວ່າຖ້າຖືກນ້ຳເມັດເຂົ້າບໍ່ລົງ.

4. ການໃຫ້ນ້ຳ

- ຫຼັງຈາກຢອດແລ້ວ ປະໄວ້ປະມານ 10-15 ວັນ ຈຶ່ງເອົານ້ຳເຂົ້າໃສ່ໂຮ່ນາ ແລະ ຂັງນ້ຳໄວ້ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ນ້ຳຖ້ວມຢອດເຂົ້າ.

- ເມື່ອເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 20 ວັນ ໃຫ້ຮັກສາລະດັບນໍ້າໄວ້ 5-10 ຊັງຕີແມັດ, ເວລາເອົານໍ້າເຂົ້າໃສ່ໄຮນາໃນໄລຍະທຳອິດ ໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຫອຍກິນເຂົ້າ ຖ້າມີຄວນຊອກຫາວິທີກຳຈັດ.
- ຫຼັງຈາກທີ່ເຂົ້າແຕກກໍແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ເອົານໍ້າຂັງໃນນາຈົນຮອດໄລຍະກ່ອນຈະເກັບກ່ຽວປະມານ 10 ວັນ ຖ້າຜື່ນທີ່ນາທີ່ສາມາດລະບາຍນໍ້າອອກໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ບາຍນໍ້າອອກ ເພື່ອສະດວກໃນການເກັບກ່ຽວ.

5. ການກຳຈັດວັດຊະພິດ

ການກຳຈັດວັດຊະພິດ ພາຍຫຼັງເກີດແມ່ນມີຫຼາຍວິທີຄື:

- ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼີກ
- ໃຊ້ເຄື່ອງພວນດິນຕາມຫ່ວາງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດ
- ໃຊ້ສານເຄມີກຳຈັດໃນກໍລະນີທີ່ມີວັດຊະພິດເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼີກໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ສານເຄມີເພື່ອຊ່ວຍກຳຈັດ, ການໃຊ້ແມ່ນໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຊະນິດວັດຊະພິດທີ່ມີໃນນາເຂົ້າ ເພື່ອເລືອກຊະນິດຢາໃຫ້ຖືກກັບວັດຊະພິດທີ່ເກີດ, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນຢາທີ່ໃຊ້ຕ້ອງແມ່ນຢາທີ່ໄດ້ຮັບ ອານຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້, ຫ້າມໃຊ້ຢາເກີນ 2 ຊະນິດຮ່ວມກັນ ແລະ ຕ້ອງເບິ່ງຄຳແນະນຳຢູ່ສະຫຼາກຂ້າງກ່ອງຢາ.

6. ການໃສ່ຜຸ່ນ

ໃນການໃສ່ຜຸ່ນແມ່ນແບ່ງເປັນ 2 ໄລຍະຄື:

➤ ໃສ່ຮອງຜື່ນ

- ໃສ່ຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນປີ້ມ ກ່ອນກຽມດິນໃສ່ປະມານ 3-5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.
- ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ແມ່ນໃສ່ຫຼັງຢອດໄດ້ 15-20 ວັນ, ນາຕ້ອງມີນໍ້າຂັງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ
- 1. ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ປະເພດດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ສູດ 15-15-15 ຫຼື 16-16-16 ຫຼື 16-8-8 ຮອງຜື່ນໃນອັດຕາ 100 -150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂາດທາດ ໂປຕັດຊຽມ (K), ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າມີການແຕກກຳຫຼາຍ.
- 2. ຖ້າດິນປະເພດດິນໜຽວແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສູດ 16-20-00 ຫຼື 18-20-00 ເປັນຜຸ່ນຮອງຜື່ນໃສ່ໃນອັດຕາ 100 - 150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນໜຽວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີທາດ ໂປຕັດຊຽມ (K) ຢູ່ແລ້ວ.

➤ ໃສ່ເລັ່ງ

- ຄັ້ງທີ1: ໃສ່ຫຼັງຈາກເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 40-45 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸ່ນເລັ່ງໃນອັດຕາ 40-60 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ.
- ຄັ້ງທີ2: ໃສ່ຫຼັງຈາກເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 60-65 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸ່ນເລັ່ງໃນອັດຕາ 30-50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ຖ້າແມ່ນເຂົ້າຜັນຜື່ນເມືອງທີ່ມີອາຍຸຍາວ 150 ວັນ ຂຶ້ນໄປຄວນໃສ່ຜຸ່ນເລັ່ງຄັ້ງທີ 2 ກ່ອນເຂົ້າຖືພາມານ, ເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຮວງໃຫຍ່, ແມັດຫຼາຍ.

ບົດທີ 6 ເຕັກນິກການເຮັດນາຢອດແຫ້ງ

I. ສະພາບລວມ

- ເຕັກນິກນາຢອດແຫ້ງ ແມ່ນເຕັກນິກໜຶ່ງທີ່ຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດພາກກາງຫາພາກໃຕ້ໄດ້ນິຍົມນຳໃຊ້ ຍ້ອນບໍ່ມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ, ໃຊ້ແຮງງານຄົນໜ້ອຍ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຕໍ່າ, ຢອດເປັນແຖວ ສະດວກສະບາຍໃນການປົວລະບັດຮັກສາ.
- ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ນາທີ່ຮາບພຽງ ແລະ ສາມາດລະບາຍນ້ຳອອກໄດ້ງ່າຍ, ຖ້ານາທີ່ມີຄອງຊົນລະປະທານ ທີ່ສາມາດລະບາຍນ້ຳເຂົ້າ-ອອກໄດ້ໃນເວລາທີ່ຕ້ອງການຈະເປັນການດີ, ບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ກັບນາທີ່ລະບາຍນ້ຳອອກບໍ່ໄດ້.
- ການເຮັດນາຢອດແບບແຫ້ງແມ່ນວິທີການໜຶ່ງ ທີ່ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ຝົນນານຕົກ, ຝົນຂາດຊ່ວງ ແລະ ເຂດທີ່ມັກເກີດນ້ຳຖ້ວມ, ເຂດທີ່ນ້ຳມັກຂັງພາຍຫຼັງຝົນຕົກ.
- ການກຽມດິນຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ລົດໄຖນາໃຫຍ່ ເພາະວ່າຕ້ອງໄດ້ໄຖ ແລະ ຄາດດິນແຫ້ງ ຊຶ່ງລົດໄຖນາເດີນຕາມບໍ່ສາມາດໄຖໄດ້.
- ເຕັກນິກນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ທັງ 2 ລະດູການຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ
 1. ລະດູນາປີ: ແມ່ນ ຕົ້ນເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ຕົ້ນເດືອນມິຖຸນາ ເພາະວ່າຢູ່ຊ່ວງເວລານີ້ ແມ່ນຝົນຈະເລີ່ມຕົກໃໝ່ເຮັດໃຫ້ດິນມີຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ອຸນະພູມຢູ່ໃນດິນກໍ່ມີຄວາມເໝາະສົມ ໃຫ້ແກ່ເຂົ້າມີຄວາມງອກ
 2. ລະດູນາແຊງ: ແມ່ນເຮັດຊ່ວງ ກາງເດືອນພະຈິກ ຫາ ຕົ້ນເດືອນທັນວາ.

II. ການຢອດ ແລະ ການປົວລະບັດຮັກສາ

1. ການກຽມເມັດພັນ

- ເມັດພັນເຂົ້າທີ່ຈະນຳມາຢອດຕ້ອງມີຄວາມງອກສູງກວ່າ 80% ນຳໃຊ້ອັດຕາເມັດພັນແມ່ນ 50-60 ກິໂລ/ຮຕ ນຳໃຊ້ໄດ້ທັງແນວພັນເຂົ້າດໍ ຫຼື ເຂົ້າງັນກໍ່ໄດ້ ຂຶ້ນກັບພື້ນທີ່ຈະເຮັດ, ຖ້າແມ່ນເຂດພື້ນທີ່ນາທາມ ແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າງັນ, ຖ້າແມ່ນເຂດນາໂນນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າກາງ ຫຼື ແນວພັນເຂົ້າດໍ ເພາະຕ້ອງຄິດໄລ່ໃສ່ເວລາເຂົ້າສູກແກ່ບໍ່ໃຫ້ຖືກຊ່ວງຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ສະດວກໃນເວລາເກັບກ່ຽວ.
- ເມັດພັນເຂົ້າທີ່ກຽມໄວ້ ຕ້ອງເອົາໄປຕາກແດດກ່ອນປະມານ 1-2 ແດດ ຈຶ່ງນຳເມັດພັນໄປຢອດ, ການເອົາເມັດພັນມາຕາກແດດ ແມ່ນເພື່ອເປັນການກະຕຸ້ນໃຫ້ເມັດພັນງອກດີ.

2. ການກຽມດິນ.

ໄຖດິນເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ, ຕາກແດດປະມານ 7-10 ວັນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວັດສະພິດ, ໄຂ່ແມງໄມ້ ແລະ ເຊື້ອພະຍາດບາງຊະນິດ ທີ່ຢູ່ໃນດິນຕາຍ ຫຼັງຈາກນັ້ນໃຫ້ປັ້ນ ຫຼື ຄາດ ໃຫ້ລະອຽດແລ້ວຈຶ່ງຢອດ.

3. ການຢອດ:

- ຕ້ອງກວດກາ ຄວາມພ້ອມຂອງເຄື່ອງຢອດ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເສຍເວລາໃນຕອນໃຊ້ງານ ຢູ່ພາກສະໜາມ.
- ການເອົາເມັດພັນເຂົ້າໃສ່ລົງໃນຖັງ ຄວນກວດກາໃຫ້ລະອຽດວ່າບໍ່ມີສິ່ງອື່ນໆ ຢູ່ໃນຖັງຢອດ
- ການຢອດຄວນປັບເຄື່ອງຢອດລົງໃນດິນ ເລິກປະມານ 4-5 ຊັງຕີແມັດ.
- ການຢອດແມ່ນເບິ່ງຕາມເງື່ອນໄຂລວງຍາວຂອງໄຮ່ນາ, ດີແທ້ຕ້ອງຢອດ ໄປຕາມລວງຂອງຕາເວັນຂຶ້ນ ຕາເວັນຕົກເພື່ອເຮັດໃຫ້ແສງແດດສ່ອງຜ່ານລົງດິນໄດ້.

4. ການໃຫ້ນໍ້າ

- ເຂດທີ່ມີຊົນລະປະທານ ຫຼັງຈາກຢອດແລ້ວໃຫ້ເອົານໍ້າເຂົ້າໄຮ່ນາ ປະໄວ້ 1 ຄືນ (12 ຊົ່ວໂມງ) ແລ້ວລະບາຍນໍ້າອອກໃຫ້ໝົດ, ຫຼັງຈາກເຂົ້າອອກໄດ້ປະມານ 10-15 ວັນ ໃຫ້ລະບາຍນໍ້າເຂົ້າໄຮ່ນາໃຫ້ທົ່ວ ແລ້ວຂັງນໍ້າໄວ້ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າຖ້ວມຍອດເຂົ້າ.
- ເຂດທີ່ບໍ່ມີຊົນລະປະທານ ຫຼັງຈາກຢອດແລ້ວຖ້າມີຝົນຕົກຕ້ອງໄດ້ລະບາຍນໍ້າອອກໃຫ້ໝົດ ຫຼັງຈາກເຂົ້າອອກໄດ້ປະມານ 10-15 ວັນ ໃຫ້ລະບາຍນໍ້າເຂົ້າໄຮ່ນາໃຫ້ທົ່ວ ແລ້ວຂັງນໍ້າໄວ້ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າຖ້ວມຍອດເຂົ້າ.

5. ການກຳຈັດວັດຊະພິດ

ການກຳຈັດວັດຊະພິດ ພາຍຫຼັງທ້າຍາເກີດແມ່ນມີຫຼາຍວິທີຄື:

- ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼີກ
- ໃຊ້ເຄື່ອງພວນດິນຕາມຫວ່າງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ທ້າຍາເກີດ
- ໃຊ້ສານເຄມີກຳຈັດໃນກໍລະນີທີ່ມີທ້າຍາເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼີກໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າ, ການໃຊ້ແມ່ນໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຊະນິດທ້າຍາທີ່ມີໃນນາເຂົ້າ ເພື່ອເລືອກຊະນິດຢາໃຫ້ຖືກກັບທ້າຍາທີ່ເກີດ, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນຢາທີ່ໃຊ້ຕ້ອງແມ່ນຢາທີ່ໄດ້ຮັບ ອານຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້, ຫ້າມໃຊ້ຢາເກີນ 2 ຊະນິດຮ່ວມກັນ ແລະ ຕ້ອງເບິ່ງຄຳແນະນຳຢູ່ສະຫຼາກຂ້າງກ່ອງຢາ.

6. ການໃສ່ຜຸ່ນ

ໃນການໃສ່ຜຸ່ນແມ່ນແບ່ງເປັນ 2 ໄລຍະຄື:

➤ ໃສ່ຮອງຜື່ນ

- ໃສ່ຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນປົ່ມ ກ່ອນກຽມດິນໃສ່ປະມານ 3-5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.
- ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ແມ່ນໃສ່ຫຼັງເຂົ້າອອກໄດ້ 15-20 ວັນ, ນາຕ້ອງມີນໍ້າຂັງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ
- 1. ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ປະເພດດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕຶມແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ສຸດ 15-15-15 ຮອງຜື່ນໃນອັດຕາ 100 -150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕຶມສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂາດທາດ ໂປຕັດຊຽມ (K), ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າມີການແຕກກໍ່ຫຼາຍ.
- 2. ຖ້າດິນປະເພດດິນໜຽວແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສຸດ 16-20-00 ເປັນຜຸ່ນຮອງຜື່ນໃສ່ໃນອັດຕາ 100 - 150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນໜຽວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີທາດ ໂປຕັດຊຽມ (K) ຢູ່ແລ້ວ.

➤ ໃສ່ເລັ່ງ

- ຄັ້ງທີ1: ໃສ່ຫຼັງຈາກເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 40-45 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸນເຄມີສຸດ 46-00-00 ເປັນຜຸນເລັ່ງໃນອັດຕາ 40-60 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ.
- ຄັ້ງທີ2: ໃສ່ຫຼັງຈາກເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 60-65 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸນເຄມີສຸດ 46-00-00 ເປັນຜຸນເລັ່ງໃນອັດຕາ 30-50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ຖ້າແມ່ນເຂົ້າຝັນຝື່ນເມືອງທີ່ມີອາຍຸຍາວ 150 ວັນ ຂຶ້ນໄປຄວນໃສ່ຜຸນເລັ່ງຄັ້ງທີ2 ກ່ອນເຂົ້າຖືພາມານ, ເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຮວງໃຫຍ່, ເມັດຫຼາຍ.

ບົດທີ 7 ເຕັກນິກການເຮັດນາຫວ່ານຕົມ

I. ສະພາບລວມ

- ເຕັກນິກການຫວ່ານຕົມ ແມ່ນເຕັກນິກໜຶ່ງທີ່ຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດພາກກາງຫາພາກໃຕ້ໄດ້ນິຍົມນຳໃຊ້ ຍ້ອນ ບໍ່ມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ, ໃຊ້ແຮງງານຄົນໜ້ອຍ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຕໍ່າ, ນາຫວ່ານແມ່ນບໍ່ເປັນແຖວ ຫຼື ຍາກໃນການກຳຈັດວັດຊະພິດ.
- ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ນາທີ່ຮາບພຽງ ແລະ ສາມາດລະບາຍນ້ຳອອກໄດ້ງ່າຍ, ຖ້ານາທີ່ມີຄອງຊົນລະປະທານ ທີ່ ສາມາດລະບາຍນ້ຳເຂົ້າ-ອອກໄດ້ໃນເວລາທີ່ຕ້ອງການຈະເປັນການດີ, ບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ກັບນາທີ່ລະບາຍນ້ຳ ອອກບໍ່ໄດ້.
- ແທດເໝາະກັບການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບດິນຜ້າອາກາດໃນປະຈຸບັນ, ຍ້ອນວ່າບໍ່ໄດ້ມີຂັ້ນຕອນການຕົກກ້າ ມີແຕ່ແຊ່ເມັດເຂົ້າ, ປົ່ມໃຫ້ງອກ ແລະ ຫວ່ານເລີຍ.
- ເຕັກນິກນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ທັງ 2 ລະດູການຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ
 1. ລະດູນາປີ: ແມ່ນເຮັດຊ່ວງ ເດືອນ ມິຖຸນາ
 2. ລະດູນາແຊງ: ແມ່ນເຮັດຊ່ວງ ກາງ ເດືອນ ພະຈິກ ຫາ ກາງເດືອນ ທັນວາ.

II. ການຫວ່ານ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ

1. ການກຽມເມັດຜັນ

- ເມັດຜັນເຂົ້າທີ່ຈະນຳມາຫວ່ານຕ້ອງມີຄວາມງອກສູງກວ່າ 80% ນຳໃຊ້ອັດຕາເມັດຜັນແມ່ນ 60-70 ກິໂລ/ ຮຕ, ນຳໃຊ້ໄດ້ທັງແນວຜັນເຂົ້າດໍ ຫຼື ເຂົ້າງັນກໍ່ໄດ້ ຂຶ້ນກັບພື້ນທີ່ຈະເຮັດ, ຖ້າແມ່ນເຂດພື້ນທີ່ນາທາມ ແມ່ນ ແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຜັນເຂົ້າງັນ, ຖ້າແມ່ນເຂດນາໂນນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຜັນເຂົ້າກາງ ຫຼື ແນວຜັນເຂົ້າດໍ ເພາະຕ້ອງຄິດໄລ່ໃສ່ເວລາເຂົ້າສຸກແກ່ບໍ່ໃຫ້ຖືກຊ່ວງຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ສະດວກໃນເວລາເກັບກ່ຽວ.
- ເມັດຜັນເຂົ້າທີ່ກຽມໄວ້ ຕ້ອງເອົາໄປຕາກແດດກ່ອນປະມານ 1-2 ແດດ ຈຶ່ງນຳເມັດຜັນມາແຊ່ໃສ່ຖັງ ຫຼື ພາຊະນະອື່ນໆ ປະໄວ້ປະມານ 24-36 ຊົ່ວໂມງ.
- ການປົ່ມແມ່ນບັນຈຸໃສ່ເປົາທີ່ມີອາກາດຖ່າຍເທໄດ້ດີ ຫຼື ໃສ່ເປົາປານຍິ່ງເປັນການດີ, ສາມາດແຍກອອກເປັນ 2 ລະດູຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ລະດູນາແຊງ.
 1. ລະດູນາແຊງ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຈະເຢັນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ແລະ ປົກດ້ວຍເຝືອງອີກຊັ້ນໜຶ່ງ ປະໄວ້ ບ່ອນທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປື້ນເປົາເຂົ້າທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ຫົດນ້ຳໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 26-48 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນຳເມັດເຂົ້າໄປຫວ່ານໄດ້.
 2. ລະດູນາປີ ສ່ວນຫຼາຍອາກາດຮ້ອນ ຕ້ອງໃຊ້ຜ້າຢາງປົກຄຸມ ປະໄວ້ບ່ອນທີ່ມີອາກາດລ່ວງດີ, ປື້ນເປົາເຂົ້າ ທຸກໆ 12 ຊົ່ວໂມງ ແລະ ຫົດນ້ຳໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ, ໃຊ້ເວລາປົ່ມປະມານ 24-36 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດນຳ ເມັດເຂົ້າໄປຫວ່ານໄດ້.
- ການແຕກງອກຂອງເມັດຜັນທີ່ເໝາະສົມໃນການຢອດ ປະມານ 0,5-1 ຊັງຕີແມັດ.
- ອຸນຫະພູມທີ່ເໝາະສົມໃນການປົ່ມເມັດຜັນເຂົ້າ ປະມານ 26-30 ອົງສາເຊ.

2. ການກຽມດິນ.

- ໄຖຮຸດຄວນໄຖເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ, ປະໄວ້ເພື່ອຂ້າເຊື້ອພະຍາດບາງຊະນິດທີ່ຢູ່ໃນດິນ ແລະ ອີກດ້ານໜຶ່ງກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ດິນຫຍ້າ, ວັດຊະພຶດຕ່າງໆ ຕາຍ ແລະ ຍ່ອຍສະຫຼາຍເປັນຜຸນຢູ່ໃນນາ, ຫຼັງຈາກໄຖຮຸດແລ້ວໄດ້ 10-15 ວັນ ຄວນເອົານໍ້າຂັງໃສ່ນາທີ່ໄດ້ໄຖຮຸດແລ້ວ (ຖ້າວ່າບ່ອນມີເງື່ອນໄຂນໍ້າສະດວກ) ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ດິນບໍ່ແຂງກໍ່, ຈາກນັ້ນກໍ່ໄຖຄົ້ນ ແລະ ຄາດອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ການໄຖຄົ້ນແມ່ນເພື່ອຝຶກປັ້ນດິນ ເຮັດໃຫ້ການຄາດມີຄວາມລະອຽດດີ, ປັບໜ້າດິນໃຫ້ຮາບພຽງດີເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄວບຄຸມນໍ້າ ແລະ ວັດສະພຶດໄດ້ດີມີປະສິດທິຜົນສູງ.
- ຫຼັງຈາກຄາດແລ້ວຕ້ອງໄດ້ເຮັດຮ່ອງລະບາຍນໍ້າ ກ້ວາງປະມານ 20-30 ຊັງຕີແມັດ ໂດຍໃຊ້ໄຖຈານດຽວ ຫຼື ໃຊ້ກະຕຸກນໍ້າຕື້ມແກ່ ແລະ ວິທີອື່ນໆ ລຽບຕາມຄັນນາ ຖ້ານາໄຮ່ໃຫຍ່ຄວນມີການເຮັດຮ່ອງທາງກາງໄຮ່ນາຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງພື້ນທີ່ ເພື່ອລະບາຍນໍ້າອອກ.

3. ການຫວ່ານ

ການຫວ່ານແມ່ນມີ 2 ວິທີຄື: ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫວ່ານ ແລະ ໃຊ້ຈັກຜິ່ນ, ການຫວ່ານໃຫ້ຫວ່ານບາງໆ ໄປກ່ອນ ຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງມາຫວ່ານລຶ້ມຄົນອີກເທື່ອໜຶ່ງ, ຖ້າໃຊ້ແຮງງານຄົນ ເວລາກຳເມັດເຂົ້າບໍ່ຄວນກຳເຕັມກຳມີ ໃຫ້ກຳເອົາ ເຄິ່ງກຳມີ ເວລາຫວ່ານເມັດເຂົ້າຈຶ່ງກະຈ່າຍໄປສະໝໍ່າສະເໝີ.

4. ການໃຫ້ນໍ້າ

- ຫຼັງຈາກຫວ່ານແລ້ວ ປະໄວປະມານ 10-15 ວັນ ຈຶ່ງເອົານໍ້າເຂົ້າໃສ່ໄຮ່ນາ ແລະ ຂັງນໍ້າໄວ້ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າຖ້ວມ ຍອດເຂົ້າ.
- ເມື່ອເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 20 ວັນ ໃຫ້ຮັກສາລະດັບນໍ້າໄວ້ 5-10 ຊັງຕີແມັດ, ເວລາເອົານໍ້າເຂົ້າໃສ່ໄຮ່ນາໃນໄລຍະ ທຳອິດ ໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຫອຍກິນເຂົ້າ ຖ້າມີຄວນຊອກຫາວິທີກຳຈັດ.
- ຫຼັງຈາກທີ່ເຂົ້າແຕກກຳແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ເອົານໍ້າຂັງໃນນາຈົນຮອດໄລຍະກ່ອນຈະເກັບກ່ຽວປະມານ 10 ວັນ ຖ້າ ຜື່ນທີ່ນາທີ່ສາມາດລະບາຍນໍ້າອອກໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ບາຍນໍ້າອອກ ເພື່ອສະດວກໃນການເກັບກ່ຽວ.

5. ການກຳຈັດວັດຊະພິດ

ການກຳຈັດວັດຊະພິດ ພາຍຫຼັງຫໍຍາເກີດແມ່ນມີຫຼາຍວິທີຄື:

- ໃຊ້ແຮງງານຄົນ ແຕ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຫຼີກ ຍ້ອນວ່າຕົ້ນເຂົ້າ ແລະ ຫໍຍາເກີດປົນກັນ.
- ໃຊ້ສານເຄມີກຳຈັດໃນກໍລະນີທີ່ມີຫໍຍາເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼີກໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຢາ ຂ້າຫໍຍາ, ການໃຊ້ແມ່ນໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຊະນິດຫໍຍາທີ່ມີໃນນາເຂົ້າ ເພື່ອເລືອກຊະນິດຢາໃຫ້ຖືກກັບຫໍຍາທີ່ ເກີດ, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນຢາທີ່ໃຊ້ຕ້ອງແມ່ນຢາທີ່ໄດ້ຮັບ ອານຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້, ຫ້າມໃຊ້ຢາເກີນ 2 ຊະນິດຮ່ວມ ກັນ ແລະ ຕ້ອງເບິ່ງຄຳແນະນຳຢູ່ສະຫຼາກຂ້າງກ່ອງຢາ.

6. ການໃສ່ຜຸ່ນ

ໃນການໃສ່ຜຸ່ນແມ່ນແປງເປັນ 2 ໄລຍະຄື:

➤ ໃສ່ຮອງຜື່ນ

- ໃສ່ຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນບົ່ມ ກ່ອນກຽມດິນໃສ່ປະມານ 3-5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.
- ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ແມ່ນໃສ່ຫຼັງຢອດໄດ້ 15-20 ວັນ, ນາຕ້ອງມີນໍ້າຂັງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ
- 1. ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ປະເພດດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ສູດ 15-15-15 ຫຼື 16-16-16 ຫຼື 16-8-8 ຮອງຜື່ນໃນອັດຕາ 100 -150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂາດທາດ ໂປ ຕັດຊຽມ (K), ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າມີການແຕກກຳຫຼາຍ.

2. ຖ້າດິນປະເພດດິນໜຽວແມ່ນແນະນຳໃຫ້ໃສ່ຜຸນເຄມີສຸດ 16-20-00 ຫຼື 18-20-00 ເປັນຜຸນຮອງພື້ນໃສ່ໃນອັດຕາ 100 - 150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນໜຽວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີທາດ ໂປຕັດຊຽມ (K) ຢູ່ແລ້ວ.

➤ ໃສ່ເລັ່ງ

- ຄັ້ງທີ1: ໃສ່ຫຼັງຈາກເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 40-45 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸນເຄມີສຸດ 46-00-00 ເປັນຜຸນເລັ່ງໃນອັດຕາ 40-60 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ.

- ຄັ້ງທີ2: ໃສ່ຫຼັງຈາກເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 60-65 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸນເຄມີສຸດ 46-00-00 ເປັນຜຸນເລັ່ງໃນອັດຕາ 30-50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ຖ້າແມ່ນເຂົ້າພັນພື້ນເມືອງທີ່ມີອາຍຸຍາວ 150 ວັນ ຂຶ້ນໄປຄວນໃສ່ຜຸນເລັ່ງຄັ້ງທີ2 ກ່ອນເຂົ້າຖືພາມານ, ເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຮວງໃຫຍ່, ເມັດຫຼາຍ.

ບົດທີ 8 ເຕັກນິກການເຮັດນາຫວ່ານແຫ້ງ

I. ສະພາບລວມ

- ເຕັກນິກນາຫວ່ານແຫ້ງ ແມ່ນເຕັກນິກໜຶ່ງທີ່ຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດພາກກາງຫາພາກໃຕ້ໄດ້ນິຍົມນຳໃຊ້ ຍ້ອນ ບໍ່ມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ, ໃຊ້ແຮງງານຄົນໜ້ອຍ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຕໍ່າ, ຢອດເປັນແຖວ ສະດວກສະບາຍ ໃນການບົວລະບັດຮັກສາ.
- ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ນາທີ່ຮາບພຽງ ແລະ ສາມາດລະບາຍນ້ຳອອກໄດ້ງ່າຍ, ຖ້ານາທີ່ມີຄອງຊົນລະປະທານ ທີ່ ສາມາດລະບາຍນ້ຳເຂົ້າ-ອອກໄດ້ໃນເວລາທີ່ຕ້ອງການຈະເປັນການດີ, ບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ກັບນາທີ່ລະບາຍນ້ຳ ອອກບໍ່ໄດ້.
- ການເຮັດນາຫວ່ານແບບແຫ້ງແມ່ນວິທີການໜຶ່ງ ທີ່ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ຝົນນານຕົກ ຝົນຂາດຊ່ວງ ແລະ ເຂດທີ່ມັກເກີດນ້ຳຖ້ວມ, ເຂດທີ່ນ້ຳມັກຂັງພາຍຫຼັງຝົນຕົກ.
- ການກຽມດິນຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ລົດໄຖນາໃຫຍ່ ເພາະວ່າຕ້ອງໄດ້ໄຖ ແລະ ຄາດດິນແຫ້ງ ຊຶ່ງລົດໄຖນາເດີນຕາມ ບໍ່ສາມາດໄຖໄດ້.
- ເຕັກນິກນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ທັງ 2 ລະດູການຄື: ລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ
 1. ລະດູນາປີ: ແມ່ນ ຕົ້ນເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ຕົ້ນເດືອນມິຖຸນາ ເພາະວ່າຢູ່ຊ່ວງເວລານີ້ ແມ່ນຝົນຈະເລີ່ມຕົກ ໃໝ່ເຮັດໃຫ້ດິນມີຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ອຸນະພູມຢູ່ໃນດິນກໍ່ມີຄວາມເໝາະສົມ ໃຫ້ແກ່ເຂົ້າມີຄວາມງອກ
 2. ລະດູນາແຊງ: ແມ່ນເຮັດຊ່ວງ ກາງເດືອນພະຈິກ ຫາ ຕົ້ນເດືອນທັນວາ.

II. ການຫວ່ານ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາ

1. ການກຽມເມັດຝັນ

- ເມັດຝັນເຂົ້າທີ່ຈະນຳມາຫວ່ານຕ້ອງມີຄວາມງອກສູງກວ່າ 80% ນຳໃຊ້ອັດຕາເມັດຝັນແມ່ນ 60-70 ກິໂລ/ ຮຕ, ນຳໃຊ້ໄດ້ທັງແນວຝັນເຂົ້າດໍ ຫຼື ເຂົ້າງັນກໍ່ໄດ້ ຂຶ້ນກັບພື້ນທີ່ຈະເຮັດ, ຖ້າແມ່ນເຂດພື້ນທີ່ນາທາມ ແມ່ນ ແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຝັນເຂົ້າງັນ, ຖ້າແມ່ນເຂດນາໂນນແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແນວຝັນເຂົ້າກາງ ຫຼື ແນວຝັນເຂົ້າດໍ ເພາະຕ້ອງຄິດໄລ່ໃສ່ເວລາເຂົ້າສຸກແກ່ບໍ່ໃຫ້ຖືກຊ່ວງຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ສະດວກໃນເວລາເກັບກ່ຽວ.

- ເມັດຜົນເຂົ້າທີ່ກຽມໄວ້ ຕ້ອງເອົາໄປຕາກແດດກ່ອນປະມານ 1-2 ແດດ ຈຶ່ງນຳເມັດຜົນໄປຫວ່ານ, ການເອົາເມັດຜົນມາຕາກແດດ ແມ່ນເພື່ອເປັນການກະຕຸ້ນໃຫ້ເມັດຜົນງອກດີ.

2. ການກຽມດິນ.

ໄຖດິນເລິກປະມານ 15-20 ຊັງຕີແມັດ, ຕາກແດດປະມານ 7-10 ວັນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວັດສະພິດ, ໄຂ່ແມງໄມ້ ແລະ ເຊື້ອພະຍາດບາງຊະນິດ ທີ່ຢູ່ໃນດິນຕາຍ ຫຼັງຈາກນັ້ນໃຫ້ປັ້ນ ຫຼື ຄາດ ໃຫ້ລະອຽດແລ້ວຈຶ່ງຫວ່ານ.

3. ການຫວ່ານ

ການຫວ່ານແມ່ນມີ 2 ວິທີຄື: ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫວ່ານ ແລະ ໃຊ້ຈັກຝົນ

- ໄຖປະໄວ້ປະມານ 10-15 ວັນ ແລ້ວຈຶ່ງຫວ່ານ ຫຼື ຝົນ ເມັດເຂົ້າໃສ່ໃຫ້ທົ່ວ ແລ້ວປັ້ນ ຫຼື ຄາດ ດິນໃຫ້ລະອຽດ ວິທີດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນປະຢັດຕົ້ນທຶນ, ແຮງງານ ແຕ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນການເກີດຫຍາ.
- ໄຖປະໄວ້ປະມານ 20-30 ວັນ, ປັ້ນ ຫຼື ຄາດດິນ ປະໄວ້ປະມານ 5-7 ວັນ ແລ້ວຈຶ່ງຫວ່ານ ຫຼື ຝົນ ເມັດເຂົ້າ ໃສ່ໃຫ້ທົ່ວ ແລ້ວປັ້ນ ຫຼື ຄາດ ດິນໃຫ້ລະອຽດ, ວິທີດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນໃຊ້ຕົ້ນທຶນ, ແຮງງານເພີ່ມ ແຕ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນການເກີດຫຍາໜ້ອຍ.

4. ການໃຫ້ນໍ້າ

- ເຂດທີ່ມີຊົນລະປະທານ ຫຼັງຈາກຫວ່ານ ຫຼື ຝົນແລ້ວໃຫ້ເອົານໍ້າເຂົ້າໄຮນາ ປະໄວ້ 1 ຄືນ (12 ຊົ່ວໂມງ) ແລ້ວລະບາຍນໍ້າອອກໃຫ້ໝົດ, ຫຼັງຈາກເຂົ້າອອກໄດ້ປະມານ 10-15 ວັນ ໃຫ້ລະບາຍນໍ້າເຂົ້າໄຮນາໃຫ້ທົ່ວ ແລ້ວຂັງນໍ້າໄວ້ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າຖ້ວມຍອດເຂົ້າ.
- ເຂດທີ່ບໍ່ມີຊົນລະປະທານ ຫຼັງຈາກຫວ່ານ ຫຼື ຝົນແລ້ວຖ້າມີຝົນຕົກຕ້ອງໄດ້ລະບາຍນໍ້າອອກໃຫ້ໝົດ ຫຼັງຈາກເຂົ້າອອກໄດ້ປະມານ 10-15 ວັນ ໃຫ້ລະບາຍນໍ້າເຂົ້າໄຮນາໃຫ້ທົ່ວ ແລ້ວຂັງນໍ້າໄວ້ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າຖ້ວມຍອດເຂົ້າ.

5. ການກຳຈັດວັດສະພິດ

ການກຳຈັດວັດສະພິດ ພາຍຫຼັງຫຍາເກີດແມ່ນມີຫຼາຍວິທີຄື:

- ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼືກແຕ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຫຼືກ ຍ້ອນວ່າຕົ້ນເຂົ້າ ແລະ ຫຍາເກີດປົນກັນ.
- ໃຊ້ສານເຄມີກຳຈັດໃນກໍລະນີທີ່ມີຫຍາເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼືກໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຢາຂ້າຫຍາ, ການໃຊ້ແມ່ນໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຊະນິດຫຍາທີ່ມີໃນນາເຂົ້າ ເພື່ອເລືອກຊະນິດຢາໃຫ້ຖືກກັບຫຍາທີ່

ເກີດ, ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນຢາທີ່ໃຊ້ຕ້ອງແມ່ນຢາທີ່ໄດ້ຮັບ ອານຸຍາດໃຫ້ນໍາໃຊ້, ຫ້າມໃຊ້ຢາເກີນ 2 ຊະນິດຮ່ວມ ກັນ ແລະ ຕ້ອງເບິ່ງຄໍາແນະນໍາຢູ່ສະຫຼາກຂ້າງກ່ອງຢາ.

6. ການໃສ່ຜຸ່ນ

ໃນການໃສ່ຜຸ່ນແມ່ນແບ່ງເປັນ 2 ໄລຍະຄື:

➤ ໃສ່ຮອງຜື້ນ

- ໃສ່ຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນບົ່ມ ກ່ອນກຽມດິນໃສ່ປະມານ 3-5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ, ເພື່ອປັບປຸງໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນ
- ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ແມ່ນໃສ່ຫຼັງເຂົ້າງອກໄດ້ 15-20 ວັນ, ນາຕ້ອງມີນໍ້າຂັງປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ
- 1. ໃສ່ຜຸ່ນວິທະຍາສາດ ປະເພດດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມແມ່ນແນະນໍາໃຫ້ໃສ່ສູດ 15-15-15 ຮອງຜື້ນໃນອັດຕາ 100 -150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນຊາຍ ແລະ ດິນຕົມສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂາດທາດ ໂປຕັດຊຽມ (K), ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າມີການແຕກກໍ່ຫຼາຍ.
- 2. ຖ້າດິນປະເພດດິນໜຽວແມ່ນແນະນໍາໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສູດ 16-20-00 ເປັນຜຸ່ນຮອງຜື້ນໃສ່ໃນອັດຕາ 100 - 150 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ດິນໜຽວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີທາດ ໂປຕັດຊຽມ (K) ຢູ່ແລ້ວ.

➤ ໃສ່ເລັ່ງ

- ຄັ້ງທີ1: ໃສ່ຫຼັງຈາກເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 40-45 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸ່ນເລັ່ງໃນອັດຕາ 40-60 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ.
- ຄັ້ງທີ2: ໃສ່ຫຼັງຈາກເຂົ້າມີອາຍຸໄດ້ 60-65 ວັນ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນເຄມີສູດ 46-00-00 ເປັນຜຸ່ນເລັ່ງໃນອັດຕາ 30-50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ຖ້າແມ່ນເຂົ້າພັນຜື້ນເມືອງທີ່ມີອາຍຸຍາວ 150 ວັນ ຂຶ້ນໄປຄວນໃສ່ຜຸ່ນເລັ່ງຄັ້ງທີ2 ກ່ອນເຂົ້າຖືພາມານ, ເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າຮວງໃຫຍ່, ເມັດຫຼາຍ.

ບົດທີ 9 ແມງໄມ້ ແລະ ພະຍາດ

I. ແມງໄມ້

- ເຂົ້າໃນໄລຍະເປັນຕົ້ນກ້າ ຫາ ປັກດຳຈະມັກພົບເຫັນແມງໄມ້ທີ່ເຄີຍທຳລາຍຄື: ເພຍໄຟ, ເພຍຈັກຈັ້ນຫຼັງຂາວ, ຫອຍປາກກ້ວາງ.
- ເຂົ້າໃນໄລຍະແຕກກຳ ຫາ ຖືພາມານຈະມັກພົບເຫັນແມງໄມ້ທີ່ເຄີຍທຳລາຍຄື: ດ້ວງກຳ, ແມງປົວ, ເພຍຈັກຈັ້ນສີນ້ຳຕານ, ບຶ້ງຮຳໃບ, ບຶ້ງຝຸງ, ແມງແຄງດຳ.
- ເຂົ້າໃນໄລຍະຖອກຮວງ ຫາ ເກັບກ່ຽວຈະມັກພົບເຫັນແມງໄມ້ທີ່ເຄີຍທຳລາຍຄື: ແມງແຄງຍາວ, ແມງແຄງຂຽວ, ບຶ້ງກັດຄໍຮວງ, ໝູ, ຕັກກະແຕນກັດຮວງ.

ລ/ດ	ຊະນິດ ແມງໄມ້	ການທຳລາຍ	ຮູບທີ່ແມງໄມ້ທຳລາຍ	ວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດ
1	ເພຍໄຟ	- ເພຍໄຟທັງໂຕອ່ອນ ແລະ ໂຕແກ່ຈະດູດກິນນ້ຳລ້ຽງຈາກໃບເຂົ້າເຮັດໃຫ້ເປັນບາດແຜຕົ້ນເຂົ້າທີ່ຖືກທຳລາຍຈາກເພຍໄຟຈະເປັນໃບເຫຼືອງແກມແດງເຮັດໃຫ້ໃບມ້ວນເຂົ້າຫາກັນຈະເລີບເຕີບໂຕຊ້າ		-ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທີ່ ຕ້ານທານຕໍ່ເພຍໄຟ -ຖ້າການລະບາດບໍ່ຮາຍແຮງໃຫ້ເອົານ້ຳເຂົ້ານາໃຫ້ຖ້ວມຍອດເຂົ້າ ປະໄວ້ປະມານ 1-2 ວັນ ແລ້ວຈິ່ງເບິ່ງນ້ຳອອກ -ການໃຊ້ເຊື້ອຊີວະວິທະຍາສາມາດເຂົ້າທຳລາຍເພຍໄຟໄດ້ດີທີ່ສຸດ ໃນອັດຕາ 1 kg/ນ້ຳ 20 ລິດ ສິດຫ່າງກັນ 3 ວັນ ເປັນເວລາ 3 ຄັ້ງ -ນຳໃຊ້ຢາສະໝຸນໄພສູດ ຢາສູບປະສົມກະທົບໜາກຜ່າວ ແລະ ກາເຟ ສິດ ໃນອັດຕາ 4 ບ່ວງແກງ/ນ້ຳ 20 ລິດ -ໃຊ້ຢາເຄມີປາບສັດຕູພືດ Imim dactloprid, Deltamethrin ໃນອັດຕາການນຳໃຊ້ 4 ກຼາມ / ນ້ຳ 20 ລິດ
2	ເພຍຈັກຈັ້ນ ຫຼັງຂາວ	ດູດກິນນ້ຳລ້ຽງຈາກຕົ້ນເຂົ້າ ເຮັດໃຫ້ໃບເຂົ້າມີສີເຫຼືອງສົ້ມ ແລະ ແຫ້ງຕາຍໄດ້		ບໍ່ຄວນປັກດຳຖິ້ເກີນໄປ ລົງຕິດຕາມ ແລະ ສຳຫຼວດນາເປັນປະຈຳຫາກເຫັນປະຊາກອນຂອງເພຍຈັກກະຈັ້ນສີນ້ຳຕານຢູ່ໃນລະ ຫວ່າງ 5-10 ໂຕ/ສູມ ໃຫ້ຄວນເຜົາລະວັງ ແລະ ຫາວິທີທາງໃນການຈັດການ ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເລັ່ງຄວນໃສ່ໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ເໝາະ ສົມ (ຂຶ້ນກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ) -ການລະບາຍນ້ຳອອກຈາກນາແມ່ນວິທີໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນຂອງເພຍຈັກຈັ້ນອົບພະຍົກໜີ -ໃຊ້ກັບດັກແສງໄຟ -ນຳໃຊ້ເຊື້ອຊີວະວິທະຍາ <i>Beauveria sp</i> ,

				<p><i>Metarhizium sp</i> ໃນອັດຕາ 1 ກິໂລ/ນໍ້າ 20 ລິດ ເມື່ອສໍາຫຼວດພົບເຫັນໃນລະດັບຈໍານວນຫຼາຍ ແມ່ນໃຫ້ໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້ Imidacloprid ແລະ Deltamethrin ໃນ ອັດຕາການນໍາໃຊ້ 4 ກຼາມ / ນໍ້າ 20 ລິດ</p>
3	<p>ຫອຍປາກກ້ວາງ(ຫອຍກິນເຂົ້າ)</p>	<p>- ຫອຍປາກກ້ວາງ ກິນຕົ້ນເຂົ້າທິຫາກໍ່ປັກດໍາ ໄໝ້ໜ່ວງໄປຈົນເຖິງໄລຍະແຕກກໍ່ເຕັມທີ່ໂດຍມັນຈະກັດກິນລໍາຕົ້ນທີ່ຢູ່ໃຕ້ນໍ້າ, ໜໍານໍ້າ ຫຼື ເບິງຜື່ນດິນຂຶ້ນມາປະມານ 0,5-1 cm , ເມື່ອຕົ້ນເຂົ້າຖືກກັດຂາດມັນກໍ່ຈະກັດກິນໃບທີ່ລອຍເບິງໜໍານໍ້າຕໍ່ໄປຈົນໝົດທັງຕົ້ນ, ໃຊ້ເວລາກິນທັງຕົ້ນແລະໃບປະມານ 2 ນາທີ ຫອຍທີ່ມີຂະໜາດ 60,6 ມິນລີ, ສາມາດກິນຕົ້ນເຂົ້າທີ່ມີອາຍຸ 10 ວັນໄດ້ເຖິງ 26 – 49 ຕົ້ນ/ວັນ ແລະ ອາຍຸຂອງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ຫອຍສາມາດກິນໄດ້ແມ່ນຕັ້ງແຕ່ 10 – 50 ວັນ.</p>	 	<p>ນາຫວ່ານ ຫຼື ນາດໍາ ຖ້າຈະມີການປ່ອຍນໍ້າເຂົ້ານາທຸກຄັ້ງຕ້ອງໃຊ້ຕາໜ່ວງຖິ້ງເພື່ອກັ້ນທາງນໍ້າເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຫອຍປາກກ້ວາງເຂົ້າມາເກັບໂຕຫອຍ ແລະ ໄຂ່ແລ້ວນໍ້າໄປທໍາລາຍທຸກອາທິດຕະຫຼອດ 6 ອາທິດຫຼັງປ່ອຍນໍ້າເຂົ້ານາ. ປ່ອຍໃຫ້ເປັດກິນຫຼັງການເກັບກ່ຽວ. ໃຊ້ຮໍາແກ່ຫຼືແກບບົດຫວ່ານກ່ອນປັກດໍາຫຼືຫຼັງປັກດໍາ 2-3 ຄັ້ງ ຄວນຈະປັກໄມ້ຂະໜາດນ້ອຍຕາມຂ້າງຄັນນາເປັນໄລຍະລະປະມານ 10m ເພື່ອໃຫ້ເປັນປ່ອນວາງໄຂ່ຂອງຫອຍເພື່ອ ກໍາຈັດໄດ້ງ່າຍ. ລ້ຽງເປັດຫຼືປ່ອຍເປັດລົງໃສ່ທົ່ງນາໃນອັດຕາ 50 ໂຕ/ແຮັກຕາ ນໍາຫອຍມາປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານໄດ້ຫຼາຍຊະນິດ ໃຊ້ຢາຂ້າຫອຍ Saponin, Metaldehyde ໃນອັດຕາ(2.5 ກິໂລ/ໄລ)</p>
4	<p>ດ້ວງກໍ</p>	<p>ຕົວອ່ອນຂອງດ້ວງກໍຈະທໍາລາຍຕົ້ນເຂົ້າດ້ວຍການກັດກິນພາຍໃນລໍາຕົ້ນບໍລິເວນທໍານໍ້າ ແລະ ທໍ່ອາຫານໃນໄລຍະເຂົ້າແຕກກໍ່ເຮັດໃຫ້ໃບທີ່</p>		<p>ໃນເວລາກ່ຽວເຂົ້າ ໃຫ້ກ່ຽວຈໍາດິນ ບໍ່ໃຫ້ເຫຼືອຕໍ່ເຜືອງເພາະຕໍ່ເຜືອງຈະເປັນປ່ອນລີ້ຊ້ອນ ຂອງດ້ວງກໍ ເກັບກ່ຽວແລ້ວໃຫ້ປ່ອຍນໍ້າໃສ່ນາຂັງໄວ້ເພື່ອຂ້າດັກ ແຕ້ຂອງດ້ວງກໍ</p>

		<p>ມີອາຍຸນ້ອຍກວ່າໝູ່ແຫ່ວແຫ້ງ, ດ້ວງກໍເຂົ້າທຳລາຍຕົ້ນເຂົ້າເຮັດໃຫ້ໃບຍອດຂອງເຂົ້າແຫ່ວແຫ້ງ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ຮ່ວງເຂົ້າເປັນສີຂາວໆ, ເມັດເຂົ້າລົບ.</p>		<p>ປູກຜົດໝູນວຽນເພື່ອຫຼຸດຈຳນວນດ້ວງກໍໃຫ້ໜ້ອຍລົງເພາະມັນຈະມີເງື່ອນໄຂຕໍ່ການລະບາດໃນລະດູການຕໍ່ໄປ ບໍ່ຄວນໃສ່ຝຸ່ນໄນໂຕເຈນຫຼາຍເກີນໄປ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ໃບເຂົ້າງາມດວງກໍມັກວາງໄຂ່ໃສ່ນຳໃຊ້ເຊື້ອ <i>Metarhizium sp</i> ຫຼື <i>Beauveria sp</i> ໃນອັດຕາ 1 ກິໂລ/ນ້ຳ 20 ລິດ</p>
5	ແມງບົ່ວ	<p>ໂຕແກ່ຈະເຂົ້າມາຕັ້ງແຕ່ໄລຍະກ້າ ຫຼື ຊ່ວງໄລຍະອາຍຸເຂົ້າ 25-30 ວັນເພື່ອມາວາງໄຂ່ຫຼັງຈາກຝັກອອກເປັນຕົວອ່ອນຈະຄານລົງສູ່ກາບໃບ ແລະ ຍອດ ເພື່ອເຂົ້າທຳລາຍຍອດທີ່ກຳລັງຈະເລີນເຕີບໂຕ ເຮັດໃຫ້ເກີດເປັນຫຼອດລັກສະນະຄ້າຍຜັກບົ່ວ, ຈະປະກົດເຫັນຫຼອດພາຍໃນ 1 ອາທິດ ຫຼັງຈາກທີ່ໂຕອ່ອນເຂົ້າໄປທີ່ຈຸດຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າ, ຕົ້ນເຂົ້າທີ່ຖືກທຳລາຍຈະມີອາການກົມ, ເຕ້ຍມີສີຂຽວເຂັ້ມ, ຕົ້ນທີ່ຖືກທຳລາຍບໍ່ສາມາດອອກຮວງໄດ້ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເຂົ້າຫຼຸດລົງ.</p>		<p>ອານາໄມ ແລະ ທຳລາຍວັດຊະພິດ ອ້ອມຮອບທົ່ງນາເຊັ່ນ: ເຂົ້າປ່າ, ຫຍ້າເຂົ້ານົກ, ຫຍ້າໄຊ ແລະ ອື່ນໆ ກ່ອນຕົກກ້າ ຫຼື ຫວ່ານເຂົ້າເພື່ອທຳລາຍພືດອາໃສ ບໍ່ຄວນປັກດຳຖິ້ເກີນໄປ ເຊັ່ນ: 10 x 15 ຫຼື 15 x 15 cm ໃຫ້ໝັ້ນຕິດຕາມທົ່ງນາພັບແຕ່ຫຼັງປັກດຳໄປຈົນຮອດ ເຂົ້າອາຍຸໄດ້ 45 ວັນເພາະເປັນຊ່ວງທີ່ບົ່ວທຳລາຍເຂົ້າ ໃຊ້ຢາສະໝຸນໄຜສຸດ ກະທຽມ ປະສົມເຫຼົ້າ 70% ແລະ ຝຶກໄທດຳ ໝັກປະໄວ້ 7 ວັນ ຈຶ່ງຕອງເອົານ້ຳໄປສິດ ໃນອັດຕາ 2 ບ່ວງແກງ/ນ້ຳ 20 ລິດ ສິດເວລາຕອນແລງ ທຳລາຍໂຕແກ່ທີ່ມາຕອມດອກໄຟໃນເວລາ 19:00-21:00 ໂມງ ເມື່ອພົບ 1 ຕົ້ນບົ່ວ/ສຸມ ແລະ ປະກອບກັບມີຝົນ ຕົກລົນຕິດຕໍ່ກັນ 2-3 ວັນ ຂຶ້ນໄປ, ຄວາມຊຸ່ມ 80-90% ແມ່ນໃຫ້ໃຊ້ຢາເຄມີ Imidacloprid ໃນອັດຕາສ່ວນ 30-40 ມລ/ນ້ຳ 20 ລິດ, Thia methoxam 25% ໃນອັດຕາສ່ວນ 4 ກຼາມ/ນ້ຳ 20 ລິດ, Emamectin benzoate 5%, 5 ກຼາມ/ນ້ຳ 100 ລິດ ປະສົມເຂົ້າກັນແລ້ວສິດຝົນໃນເວລາຕອນເຊົ້າ ຫຼື ຕອນແລງ.</p>

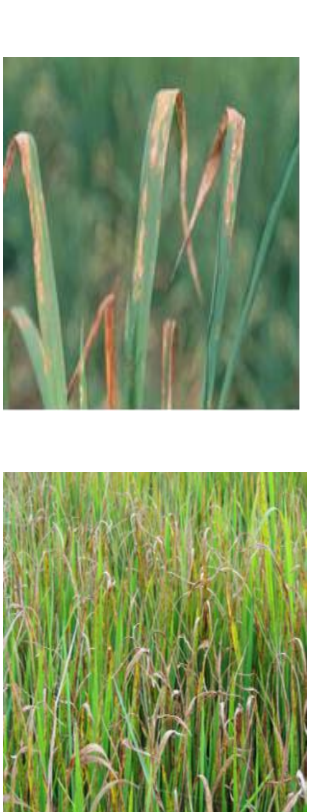
6	<p>ເຜັຍຈັກຈິ້ນສີນ້ຳຕານ</p>	<p>ເຜັຍຈັກຈິ້ນສີນ້ຳຕານ ທັງໂຕອ່ອນ ແລະ ໂຕແກ່ສາມາດທຳລາຍຕົ້ນເຂົ້າໂດຍການດູດກິນນ້ຳລ້ຽງຈາກເຊວທໍ່ນ້ຳສົ່ງອາຫານ ໃນບໍລິເວນຕົ້ນເຂົ້າລະດັບເທິງໜ້ານ້ຳ ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນເຂົ້າມີອາການໃບເຫຼືອງແຫ້ງລັກສະນະຄ້າຍຖືກນ້ຳຮ້ອນລວກແຫ້ງເປັນຈຸດຕາມທົ່ງນາ ເອີ້ນວ່າອາການໃໝ່ ໂດຍທົ່ວໄປຈະມີອາການໃໝ່ໃນໄລຍະແຕກກຳຈົນຮອດໄລຍະອອກຮວງນອກຈາກນີ້ເຜັຍຈັກຈິ້ນສີນ້ຳຕານຍັງເປັນພາຫະນະນຳເຊື້ອໄວຣັດ, ພະຍາດໃບບິດບ້ຽວ, ພະຍາດຕົ້ນເຕ້ຍ ແລະ ພະຍາດຂຽວເຕ້ຍ</p>	 	<p>ຈຸດໄຟລ້ໃຫ້ໂຕແກ່ມາຫຼິ້ນໄຟ ແລ້ວຈັບເອົາໄປທຳລາຍ ຫຼື ໃຊ້ກັບດັກຈາກແສງໄຟ ໃຊ້ນ້ຳສະກັດຊີວະພາບສິດປ້ອງກັນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແຕ່ເລີ່ມຕົກກ້າຈົນໝົດເຂດທີ່ແມງໄມ້ລະບາດ ໃຫ້ໃຊ້ຜົນທີ່ຕ້ານທານປູກ ເຊັ່ນ: ກຂ22, ກຂ23. ປູກພືດໝູນວຽນເພື່ອທຳລາຍສັດຕູພືດທີ່ເຄີຍເກີດ. ຖ້າລະບາດໃນໄລຍະເຂົ້າໃກ້ຈະເກັບກ່ຽວແມ່ນໃຫ້ເກັບກ່ຽວເລີຍ ບໍ່ຄວນປະໄວ້ດິນ. ອະນຸລັກແມງໄມ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ເຊັ່ນ: ແຕນບຽນ ປັກດຳບໍ່ຄວນໃຫ້ຖີ່ເກີນໄປ ລົງຕິດຕາມ ແລະ ສຳຫຼວດນາເປັນປະຈຳຫາກປະຊາ ກອນຂອງ ເຜັຍຈັກກະຈິ້ນສີນ້ຳຕານຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 5-10 ໂຕ/ສູມ ໃຫ້ຄວນເຜົາລະວັງແລະຫາວິທີທາງໃນການຈັດການ ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເລັ່ງຄວນໃສ່ໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ໝາະສົມ (ຂຶ້ນກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ) ການລະບາຍນ້ຳອອກຈາກນາແມ່ນວິທີໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນຂອງເຜັຍຈັກຈິ້ນອົບພະຍົກໜີ ເມື່ອສຳຫຼວດພົບເຫັນໃນລະດັບຈຳນວນຫຼາຍແມ່ນໃຫ້ໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້ Imidacloprid ແລະ Del tamethrin ໃນ ອັດຕາການນຳໃຊ້ 4 ກຼາມ / ນ້ຳ 20 ລິດ</p>
7	<p>ບຶ້ງຝຸງ</p>	<p>ໂຕອ່ອນຝັກອອກມາໃໝ່ມັນຈະກັດກິນໃບຫຍ້າອ່ອນຈົນອາຍຸໄດ້ວັນ 15, ຈຶ່ງເລີ່ມກັດກິນໃບເຂົ້າ ແລະ ຄຳຮວງເຂົ້າ</p>		<p>ລົງສຳຫຼວດ ແລະ ຕິດຕາມເຜົາລະວັງໄຮ່ນາເປັນປະຈຳ (ອາທິດລະຄັ້ງ) ໂດຍສະເພາະໃນຊ່ວງປັກດຳ ຫາ ເຂົ້າຕັ້ງທ້ອງ ອານາໄມຄົນນາ ແລະ ຖາງຫຍ້າ, ບໍລິເວນທົ່ງນາ ໃຫ້ສະອາດເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເປັນບ່ອນລີ້ຊ້ອນຂອງບຶ້ງຝຸງ. ນຳໃຊ້ກັບດັກກາວສີເຫຼືອງ ຂະໜາດ 40x40 ຊມ, ປັກໄວ້ໃນໄຮ່ນາ 5-10 ແຜ່ນ/ໄລ, ເພື່ອເປັນການຕິດຕາມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນປະຊາກອນຂອງບຶ້ງຝຸງ.</p>

				<p>ໃຊ້ກັບດັກແສງໄຟເຜື້ອລໍໂຕແກ່ທີ່ມາຕອມແສງໄຟໄປທຳລາຍຖິ້ມ.</p> <p>ປ່ອຍແຕນບຽນ (<i>Trichogrammasp</i>)ເພື່ອທຳລາຍໄຂ່ຂອງແມງກະບີ້ ໃນອັດຕາ 100 ແຜ່ນ/ເຮັກຕາ (1 ແຜ່ນ ມີ 1.000 ໂຕ).</p> <p>ໃຊ້ເຊື້ອ: ເມຕາໄລຊຽມ(<i>Metrahizium sp</i>), ປິວເວີເລຍ ບາເຊຍອານາ (<i>Beauveriabassiana</i> ໃນອັດຕາສ່ວນ 1 ກລ /ນໍ້າ 20 ລິດ ແລ້ວນຳມາປະສົມເຂົ້າກັນ ແລ້ວສົດຝົນ.</p> <p>ໃຊ້ເຊື້ອຣາ: ບີທີ (<i>Bt</i>) ໃນອັດຕາສ່ວນ 50-80 ກຼາມ/ນໍ້າ 20 ລິດ ແລ້ວນຳມາປະສົມເຂົ້າກັນ ແລ້ວສົດຝົນ.</p>
8	ບຶງຮຳໃບ	<p>ບຶງທີ່ຝັກອອກມາໃໝ່ ຈະກັດຜົວໃບເຂົ້າ ສ່ວນທີ່ເປັນສີຂຽວ ເຮັດໃຫ້ເຫັນເປັນແຖວຍາວ ສີຂາວ ບຶງຈະໃຊ້ໄຍໜຽວທີ່ສະກັດຈາກປາກ ດຶງຂອບໃບເຂົ້າທັງສອງດ້ານເຂົ້າຫາກັນ ເພື່ອຫໍ່ຫຸ້ມໂຕບຶງໄວ້ ບຶງຈະທຳລາຍໃບເຂົ້າທຸກໄລຍະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເຂົ້າ ໂດຍສະເພາະນາເຂົ້າທີ່ມີໃບເຂົ້າສີຂຽວເຂັ້ມ ແລະ ກັດກິນຢູ່ພາຍໃນ ໄລຍະອອກຮວງ ບຶງຈະທຳລາຍຮວງ ເຮັດໃຫ້ເຂົ້າເມັດລົບ ນໍ້າໜັກຫຼຸດລົງ</p>	 	<p>ລົງສຳຫຼວດ ແລະ ຕິດຕາມເຜົາລະວັງໄຮ່ນາເປັນປະຈຳ (ອາທິດລະຄັ້ງ) ໂດຍສະເພາະໃນຊ່ວງປັກດຳ ຫາ ແຕ່ກໍ ຖ້າພົບແມງກະບີ້ 4 - 5 ໂຕ / ຕາແມັດ ຫຼື ທຳລາຍຫຼາຍກວ່າ 15% ແມ່ນໃຫ້ຫາວິທີທາງປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດອານາໄມຄັນນາ ແລະ ຖາງຫຍ້າ, ບໍລິເວນທີ່ງຸນາໃຫ້ສະອາດເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເປັນບ່ອນລີ້ຊ້ອນຂອງບຶງຝຸງ.</p> <p>ເມື່ອພົບເຫັນມີການທຳລາຍຂອງບຶງຮຳໃບໃໝ່ໆ ບໍ່ຄວນໃສ່ປຸ້ຍເລັ່ງເກີນ 10 ກິໂລ /ໄລ່ ຫຼື ປຸ້ຍ 16 - 20 - 00 ບໍ່ເກີນ 30 ກິໂລກຣາມ / ໄລ່.</p> <p>ໃຊ້ກັບດັກແສງໄຟເຜື້ອລໍໂຕແກ່ທີ່ມາຕອມແສງໄຟໄປທຳລາຍຖິ້ມ.</p> <p>ປ່ອຍແຕນບຽນ (<i>Trichogramma sp</i>)ເພື່ອທຳລາຍໄຂ່ຂອງແມງກະບີ້ ໃນອັດຕາ 100 ແຜ່ນ/ເຮັກຕາ (1 ແຜ່ນ ມີ 1.000 ໂຕ).</p> <p>ໃຊ້ເຊື້ອ: ເມຕາໄລຊຽມ(<i>Metrahizium sp</i>), ປິວເວີເລຍ ບາເຊຍອານາ (<i>Beauveriabassiana</i> ໃນອັດຕາສ່ວນ 1 ກລ /ນໍ້າ 20 ລິດ ແລ້ວນຳມາປະສົມເຂົ້າກັນ ແລ້ວສົດຝົນ.</p>

				ໃຊ້ເຊື້ອຣາ: ບີທີ (Bt) ໃນອັດຕາສ່ວນ 50-80 ກຼາມ/ນ້ຳ 20 ລິດ ແລ້ວນຳມາປະສົມເຂົ້າກັນ ແລ້ວສົດຝົນ.
9	ແມງແຄງຍາວ	ແມງແຄງຍາວເປັນ ແມງໄມ້ສັດຕູພືດທີ່ໃຊ້ ປາກດູດກິນອາຫານ ແມງແຄງຍາວໂຕອ່ອນ ພາຍຫຼັງເບາະອອກມາ ໃໝ່ໆຈະດູດກິນນ້ຳ ລ້ຽງໃນກາບຕົ້ນເຂົ້າ, ໂຕແກ່ ຈະດູດກິນທາດ ອາຫານໃນເມັດເຂົ້າ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂົ້າ ຢູ່ໃນໄລຍະເປັນນ້ຳນົມ ຈົນເຖິງໄລຍະເລີ່ມແກ່ . ເມັດເຂົ້າທີ່ຖືກທຳລາຍ ຈະເປັນຈຸດສີຂາວໝິ່ນ ຂອບສີນ້ຳຕານເຮັດໃຫ້ ເມັດເຂົ້າບໍ່ເຕັມ, ເຂົ້າດຳ , ແຕກຫັກເວລາສີ, ເຂົ້າຈະມີກິ່ນຂົວ, ແຂງ ກວ່າປົກກະຕິ, ເວລາ ກິນເຂົ້າຈະມີລົດຊາດ ຈາງ ແລະ ຖືກທຳລາຍ ໜັກຈະເຮັດໃຫ້ເມັດ ເຂົ້າລົບທັງໝົດເລີຍ ແຕ່ຮ່ວງຈະບໍ່ຂາວຄື) (ຖືກດ້ວງກໍທຳລາຍ		<p>ລົງສຳຫຼວດທົ່ງນາເປັນປະຈຳເມື່ອພົບ 1 ໂຕ/ສຸມ ໃຫ້ເຝົ້າລະວັງແລະ ເມື່ອເຫັນໄຂ່ ຫຼື ໂຕອ່ອນ ຂອງແມງ ແຄງຍາວໃຫ້ທຳລາຍຖິ້ມທັນທີ. ທຳລາຍທີ່ຢູ່ອາໃສຂອງແມງແຄງຍາວເຊັ່ນ: ຖາງ ຫຍ້າຄັນນາ ແລະ ບໍລິເວນອ້ອມຄັນນາ ເພື່ອ ທຳລາຍບ່ອນອາໃສຢູ່ຂອງມັນ.</p> <p>ຖ້າເຫັນແມງແຄງຍາວຕາມທົ່ງນາບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງ ລໍຖ້າໃຫ້ເຂົ້າອອກຮ່ວງຈຶ່ງກຳຈັດ ຄວນໃຊ້ສະ ຫວີງແກ່ວງ ໃນທຸກໆຕອນເຂົ້າແລ້ວນຳມາ ທຳລາຍຖິ້ມ ຫຼື ນຳໄປປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານ.</p> <p>ໃຊ້ສິ່ງທີ່ເໝັນເຊັ່ນ: ປານົ້ນ, ຫອຍນົ້ນ, ປູນົ້ນ ລໍໃຫ້ແມງແຄງມາຕອມແລ້ວໃຊ້ສະຫວີງແກ່ວງ ຈັບມາທຳລາຍຖິ້ມ</p> <p>ຫຼືກລ້ຽງການປຸກເຂົ້າຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອຫຼຸດການ ແຜ່ຜັນຂອງແມງແຄງຍາວ</p> <p>ການໃຊ້ເຊື້ອຊີວະວິທະຍາ <i>Beauveria</i>, <i>Metarhizium</i> ສາມາດເຂົ້າທຳລາຍເພັຍໄຟ ໄດ້ດີທີ່ສຸດ ໃນອັດຕາ 1 kg/ນ້ຳ 20 ລິດ ສົດ ຫ່າງກັນ 3 ວັນ ເປັນເວລາ 3 ຄັ້ງ</p> <p>ກໍລະນີພົບເປັນຈຳນວນຫຼາຍນຳໃຊ້ຢາເຄມີປາບ ສັດຕູພືດ Imimdacloprid, Deltamethrin ໃນອັດຕາການນຳໃຊ້ 4 ກຼາມ / ນ້ຳ 20 ລິດ</p>

II. ພະຍາດ

- ເຂົ້າໃນໄລຍະເປັນຕົ້ນກຳ ຫາ ປັກດຳຈະມັກພົບເຫັນພະຍາດທີ່ເຄີຍທຳລາຍຄື: ພະຍາດເຫື່ອງເນົ່າ, ໃບໄໝ້.
- ເຂົ້າໃນໄລຍະແຕກກຳ ຫາ ຖືພາມານຈະມັກພົບເຫັນພະຍາດທີ່ເຄີຍທຳລາຍຄື: ພະຍາດເຫື່ອງເນົ່າ, ໃບໄໝ້, ໃບ ຈຸດສີນ້ຳຕານ.
- ເຂົ້າໃນໄລຍະຖອກຮວງ ຫາ ເກັບກ່ຽວຈະມັກພົບເຫັນພະຍາດທີ່ເຄີຍທຳລາຍຄື: ພະຍາດດອກກະຖິນ, ຂອບ ໃບແຫ້ງ.

ລ/ດ	ຊະນິດ ພະຍາດ	ການແຜ່ລະບາດ	ຮູບທີ່ພະຍາດທຳລາຍ	ວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດ
1	ພະຍາດເຫຼັງາ ເນົ່າ	<p>ພະຍາດເຫຼັງາເນົ່າຈະຕິດມາກັບເມັດພັນ ເຊິ່ງເກີດຈາກເຊື້ອລາ ຊະນິດໜຶ່ງ, ຕົ້ນກ້າທີ່ເປັນພະຍາດຈະມີຄວາມສູງຜິດປົກກະຕິສາມາດສັງເກດເຫັນໄດ້ງ່າຍ, ມີສີຂຽວແກມເຫຼືອງ, ຕົ້ນກ້າບໍ່ໃຫຍ່ ໃນທີ່ສຸດກໍ່ຈະຕາຍ ແລະ ບາງຄັ້ງຕົ້ນເຂົ້າທີ່ເປັນພະຍາດນີ້ອາດຈະເກີດຮວງ ແຕ່ຈະເຮັດໃຫ້ເມັດເຂົ້າບໍ່ສົມບູນ ຫຼື ເມັດລົບໜົດຮວງ.</p> <p>ເງື່ອນໄຂຂອງການແຜ່ລະບາດ ແມ່ນການໃສ່ຜຸນໄນໂຕ ເຈນໃນອັດ ຕາສູງ, ອຸ່ນຫະພູມລະ ຫວ່າງ 30– ອົງສາ 35ຈະເຮັດໃຫ້ພະຍາດຫຼາຍ ແລະ ຮ້າຍແຮງ.</p>		<p>-ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທີ່ຕ້ານທານຕໍ່ພະຍາດເຫຼັງາເນົ່າ ມາປູກ</p> <p>-ຄັດເອົາເມັດພັນເຂົ້າທີ່ຕັ້ງດີ ໂດຍການຄັດດ້ວຍນ້ຳເກືອ ເພື່ອຈະໄດ້ແຕ່ເມັດທີ່ເຕັມດີມາຕົກກ້າ</p>
2	ພະຍາດໃບໄຂ່	<p>ໃນໄລຍະຜ່ານມາພະຍາດນີ້ລະບາດຢູ່ລະຫວ່າງເດືອນມິຖຸນາ ຫາ ເດືອນສິງຫາ ປັດຈຸບັນໃນແຫຼ່ງທີ່ເຮັດນາສອງລະດູຈະ ເຫັນພະຍາດນີ້ແຜ່ລະບາດໂດຍສະເພາະໃນນາທີ່ໃສ່ຜຸນໄນໂຕເຈນສູງຕົ້ນເຂົ້າຕິບມີສະພາບແຫ້ງ ແລ້ງໃນຕອນກາງ ເວັນມີຄວາມຊຸ່ມສູງໃນກາງຄືນ, ເຊື້ອພະ ຍາດສາມາດຕິດໄປກັບເມັດພັນ, ແຜ່ກະ ຈາຍໄປຕາມດິນ, ນ້ຳ, ລົມ ແລະ ເຜືອງ</p>		<p>-ໃຊ້ພັນທີ່ຕ້ານທານໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ປັດຈຸບັນພັນເຂົ້າທີ່ຕ້ານທານໄດ້ແກ່ ກຂ1, ກຂ9, ກຂ 11.</p> <p>-ບໍ່ຄວນຫວ່ານກ້າຖິ່ນເກີນໄປ ຄວນແບ່ງເປັນແບ່ງໃຫ້ມີການລະບາຍ ຖ່າຍເທອາກາດໄດ້ດີ.</p> <p>-ໃຊ້ຢາເຄມີຂ້າເຊື້ອລາປະສົມກັບເມັດພັນເຊັ່ນ: ເບັນເລດ-ທີ, ຄາຊູມິນ, ຕາມອັດຕາຄຳແນະນຳ.</p> <p>-ໃນແຫຼ່ງທີ່ ຝົບການລະບາດ ໂດຍສະເພາະໄລຍະທີ່ເຂົ້າເປັນມານ ຄວນສິດພິນຢາຄາຊູມິນ, ເບັນເລດ, ຮິໂນຊາບາຕິຊິດ, ຕາມອັດຕາຄຳແນະນຳ.</p> <p>-ນຳໃຊ້ເຊື້ອຣາ ໄຕຼໂຄເດີມາ) <i>Trichoderma harzianum</i> (</p>

				ປະສົມກັບເມັດຝັນ ໃນອັດຕາເມັດຝັນ 1 ກິໂລ/ເຊື້ອໂຕໂຄເດີມາ 30 ກູາມ
3	ພະຍາດໃບຈຸດສີນ້ຳຕານ	ຝົບຫຼາຍໃນໄລຍະເຂົ້າແຕກກໍມີລັກສະນະເປັນຈຸດສີນ້ຳຕານ ຮູບມົນ ຫຼື ຮູບໄຂ່ ຂອບນອກສຸດຂອງແຜ່ມີສີເຫຼືອງ ເປັນຮອຍເບື້ອນຄືກັບຂີ້ມ້ຽງກະແຈກກະຈາຍທົ່ວໄປໃນເທິງໃບເຂົ້າ ແລະບາດແຜຍັງສາມາດເກີດໃນເມັດເຂົ້າເປືອກ (ພະຍາດເມັດດ່າງ) ເຮັດໃຫ້ເມັດເຂົ້າເປືອກເສື່ອມຄຸນນະພາບເມື່ອນຳໄປສີເຂົ້າສານຈະຫັກງ່າຍທຳລາຍເຂົ້າແຄ່ໄລຍະກຳຈົນເຖິງອອກຮວງ, ກະຈາຍໄປນຳດິນ, ລົມ, ເຜືອງ, ເມັດຝັນ		<ul style="list-style-type: none"> -ໃຊ້ຝັນທີ່ຕ້ານທານຕໍ່ພະຍາດດັ່ງກ່າວ ແລະ ເໝາະສົມກັບແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ -ໃຊ້ຢາເຄມີຂ້າເຊື້ອລາປະສົມກັບເມັດຝັນເຊັ່ນ: ເບັນເລດ-ທິຄາຊູມິນຕາມອັດຕາທີ່ແນະນຳຢູ່ຂ້າງກ່ອງ. -ໃນແຫຼ່ງທີ່ຝົບການລະບາດ ໂດຍສະເພາະໄລຍະເຂົ້າເປັນມານ ຄວນສິດຢາຄາຊູມິນ, ເບັດເລດ, ຮີໂນຊາ, ບາຕີຊີດີ ຕາມອັດຕາແນະນຳ. -ໃສ່ຝຸ່ນໂປຕາຊຽມຈະຊ່ວຍໃຫ້ເປັນພະຍາດໜ້ອຍລົງ. -ກຳຈັດວັດສະພິດໃນນາ, ໃສ່ຝຸ່ນໃນອັດຕາທີ່ ເໝາະສົມ ແລະ ປຸກຝືດໝູນວຽນ.
4	ພະຍາດດອກກະຖິນ	ພະຍາດດອກກະຖິນ ສະແດງອາການໃນໄລຍະເຂົ້າມານຈົນເຖິງເຂົ້າອອກຮວງ ເຊື້ອລາເຂົ້າທຳລາຍເມັດເຂົ້າໂດຍສ້າງກຸ່ມເສັ້ນໃຍ ແລະສະບັບປົກຄຸມເມັດເຂົ້າ ເຮັດໃຫ້ເມັດເຂົ້າເສຍຫາຍ ມີອາການບວມໃຫຍ່ ຄ້າຍຄືດອກກະຖິນ, ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນມີສີເຫຼືອງ ຕໍ່ມາຈະປ່ຽນເປັນສີສົ້ມ ແລ້ວຈະປ່ຽນເປັນສີ ຂຽວເຂັ້ມມີລັກສະນະເປັນຝຸ່ນລະອອງຂອງສະບັບເຊື້ອລາ, ສາມາດແຜ່ລະບາດໄດ້ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມສູງ, ມີຝົນ ຫຼື ມີນ້ຳໜອກຈຳນວນຫຼາຍ, ຖ້າມີລົມພັດແຮງຈະຊ່ວຍໃຫ້ພະຍາດ	 	<ul style="list-style-type: none"> - ຫຼີກລ້ຽງການປຸກເຂົ້າໃນຊ່ວງທີ່ໃຫ້ຮວງຕອນຝົນຕົກໜັກ ແລະ ມີຄວາມຊຸ່ມສູງ - ໃສ່ປຸຍຕາມອັດຕາທີ່ວິຊາການແນະນຳ ບໍ່ຄວນໃສ່ປຸຍໃນໂຕເຈນຫຼາຍ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ພະຍາດລະບາດຫຼາຍຂຶ້ນ - ໄລຍະເຂົ້າຖືພາມານ ເຖິງເຂົ້າເປັນນ້ຳນົມ ຖ້າມີຝົນ ຫຼື ນ້ຳໜອກຫຼາຍ ແມ່ນໃຫ້ສິດສານເຄມີ ໄຟຟີໂຄນາໂຊນ 25% ໃນອັດຕາ 15 ມິນລິລິດ/ນ້ຳ 20 ລິດ, ຄໍຣໂຮທາໂລນິດ ໃນອັດຕາ 20 ກະລາມ/ນ້ຳ 20 ລິດ

		ລະບາດໄດ້ໄວໃນບໍລິເວນກ້ວາງ		
5	ພະຍາດຂອບໃບແຫ້ງ	ມັກພົບໃນໄລຍະກ້າ ຫາເຂົ້າອອກຮວງ ມີຈຸດນ້ອຍໆຊຳຢູ່ຂອບຂອງໃບລຸ່ມຕໍ່ມາປະມານ 7-ຈຸດດັ່ງກ່າວຈະຂະ ວັນ 10 ຫຍາຍກາຍເປັນສີເຫຼືອງຍາວໄປຕາມໃບເຂົ້າ, ໃບທີ່ເປັນພະຍາດຈະແຫ້ງໄວ ຈາກສີຂຽວກາຍ ເປັນສີເທົາ. ຊ່ວງໄລ ຍະກ້າຈະສິ່ງເກດອາ ການໄດ້ຢາກແຕ່ຫຼັງ ປັກດຳໄດ້ເຄິ່ງເດືອນ ຫາເດືອນເຄິ່ງ ໃບຈະມີຮອຍຂີດຊ້ຳ ບາດ ແຜຈະຂະຍາຍຍາວໄປຕາມລວງຍາວ, ຄວາມກ້ວາງຂອງໃບເຂົ້າ ແລະ ໃບຈະມ້ວນເຂົ້າຕາມລວງຍາວໃບ	 	<p>-ໃຊ້ແນວພັນທີ່ຜ່ານການຄັດເລືອກ ໂດຍການແຊ່ນ້ຳອຸ່ນແລະເຊື້ອຊີວະວິທະຍາ</p> <p>-ບໍ່ຄວນໃຊ້ຜຸ່ນໄນໂຕເຈນຫຼາຍເກີນໄປ</p> <p>-ບໍ່ຄວນປ່ອຍນ້ຳອອກຈາກນາທີ່ເປັນພະຍາດ ເນື່ອງຈາກວ່າພະຍາດ</p>

ບົດທີ 10 ເຕັກນິກກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວ

I. ສັງເກດກ່ອນການເກັບກ່ຽວ

- ຫຼັງຈາກເຂົ້າອອກດອກໄດ້ 50% ປະມານ 25-30 ວັນ ສາມາດກ່ຽວໄດ້ ຖ້າກ່ຽວໄລຍະນີ້ ແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ເຂົ້າເສຍຫາຍໜ້ອຍ ແລະ ມີຄຸນນະພາບດີ.
- ໃຊ້ເຄື່ອງວັດແທກຄວາມຊຸ່ມ ຂອງເມັດເຂົ້າໃນຮວງ ຖ້າມີຄວາມຊຸ່ມປະມານ 20-23% ແມ່ນກ່ຽວໄດ້.
- ສັງເກດເບິ່ງຕົ້ນເຂົ້າປ່ຽນສີ ຈາກສີຂຽວປ່ຽນເປັນສີເຫຼືອງເຂັ້ມ, ເບິ່ງເມັດເຂົ້າຢູ່ກົກຮວງປະມານ 3 - 5 ເມັດ ບໍ່ເປັນນໍ້ານົມ ຫຼື ຮວງສຸກ 80 - 85% ຂອງເຂົ້າໃນໃຮ່ນາ.
- ຖ້າໃຮ່ນາມີນໍ້າຂັງ ຕ້ອງລະບາຍນໍ້າອອກກ່ອນປະມານ 10 ວັນ ຈຶ່ງກ່ຽວ (ກໍລະນີສາມາດປ່ອຍນໍ້າອອກໄດ້).

II. ການເກັບກ່ຽວ

- ການເກັບກ່ຽວເຂົ້າບໍ່ຄວນແກ່ຍາວເວລາ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເສຍຫາຍ ແລະ ຄຸນນະພາບຕໍ່າ.
- ຖ້າໃນຊ່ວງທີ່ເໝາະສົມໃນການເກັບກ່ຽວເຂົ້າ ແຕ່ມີຝົນຕົກ ຄວນປະໄວ້ໃຫ້ຕົ້ນເຂົ້າແຫ້ງແລ້ວຈຶ່ງເກັບກ່ຽວ.
- ການກ່ຽວເຂົ້າແມ່ນນິຍົມກັນດ້ວຍ 2 ວິທີ:

❖ ການເກັບກ່ຽວໂດຍໃຊ້ແຮງງານຄົນ

- ໃຊ້ແຮງງານຄົນກ່ຽວດ້ວຍມື ວາງເປັນຝ່ອນ (1 ຝ່ອນປະມານ 2 - 3 ກໍາ), ບາງທ້ອງຖິ່ນກໍ່ມັດເປັນກໍາ ໄວ້ເລີຍ ເຮັດໃຫ້ເຂົ້າແຫ້ງໄວ.

2. ການເກັບກ່ຽວໂດຍໃຊ້ກົນຈັກ

- ໃຊ້ຈັກຕັດຫຍ້າກ່ຽວວາງເປັນແຖວຍາມ ຫຼື ວາງເປັນຝ່ອນກໍ່ໄດ້
- ໃຊ້ລົດກ່ຽວອອກມາເປັນເມັດ ແລ້ວຈຶ່ງເອົາໄປຕາກ ຫຼື ອົບໃຫ້ແຫ້ງ

3. ການເກັບກ່ຽວເຂົ້າອ່ອນມີຜົນເສຍຄ່າ:

- ເຂົ້າຈະບໍ່ເຕັມເມັດ ການສະສົມທາດແປ້ງຕໍ່າ, ເມັດເຂົ້າມີຄວາມຊຸ່ມສູງ, ຕາກນານແຫ້ງ, ເຮັດໃຫ້ມີຄຸນນະພາບຕໍ່າ
- ຄຸນນະພາບໃນການສີຕໍ່າ, ເມັດເຂົ້າຫັກ, ເມັດເຂົ້າມີສີຂຽວປົນ, ໄດ້ເຂົ້າສານໜ້ອຍ

4. ການເກັບກ່ຽວເຂົ້າແກ່ເກີນໄປ ມີຜົນເສຍຄ່າ:

- ຮວງເຂົ້າຈະແຫ້ງກອບ ແລະ ຫຼິ້ນ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເຂົ້າເສຍຫາຍ, ຄຸນນະພາບຂອງການສີຕໍ່າ ແລະ ມີເມັດຫັກຫຼາຍ
- ຕົ້ນເຂົ້າແຫ້ງຫຼາຍແລ້ວຈະຫັກທົບລົງ ຖ້າໄຮ່ນ້ຳມີນ້ຳຈະເຮັດໃຫ້ເມັດເຂົ້າແຊ່ນ້ຳ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເມັດເຂົ້າອອກງອກຄາຮວງ

III. ການເກັບຮັກສາ

ວິທີການເກັບຮັກສາເຂົ້າມີ 2 ວິທີຄື:

➢ ເກັບຮັກສາໄວ້ແບບຜິ້ນບ້ານ: ແມ່ນການເກັບມ້ຽນໄວ້ໃນເລົ້າເຂົ້າ, ຮິນ, ໃສ່ເປົາ.

ສິ່ງຄວນເອົາໃຈໃສ່ເຊັ່ນ: ເລົ້າຕ້ອງປຸກໄວ້ປອນທີ່ສູງ, ປອດໄພ, ມີອາກາດຖ່າຍເທດີ, ບໍ່ໃຫ້ຜົນຜະໃສ່, ມີການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ໜູ, ແມງໄມ້ ເຂົ້າທຳລາຍ ແລະ ອື່ນໆ.

(ການເກັບຮັກສາໃສ່ເລົ້າເຂົ້າ)

➢ ການເກັບຮັກສາໄວ້ໃນສາງເຢັນ

ອຸນຫະພູມ ພາຍໃນສາງເຢັນ ຕ້ອງຢູ່ລະຫວ່າງ 10-15 ອົງສາ, ໃນການເກັບຮັກສາເຂົ້າໄວ້ໃນສາງເຢັນ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນການເສຍຫາຍ ແລະ ເຂົ້າມີຄຸນນະພາບດີ ແຕ່ມີການລົງທຶນ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ.

(ການເກັບຮັກສາໄວ້ໃນສາງ)

ຕາຕະລາງສະແດງ ເປີເຊັນຄວາມຊຸ່ມທີ່ສາມາດເກັບຮັກສາເຂົ້າໄວ້ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບດີ ຜົນເສຍຫາຍໃນຊ່ວງເກັບກ່ຽວ ທີ່ໃຊ້ແຮງງານຄົນກ່ຽວ ໂດຍສະເລ່ຍມີປະ ມານ 22-30 ເປີເຊັນ ຄື:

ເປີເຊັນ ຄວາມຊຸ່ມ	ໄລຍະເວລາເກັບຮັກສາ	ບັນຫາທີ່ເກີດ
15-18 ເປີເຊັນ	ໄລຍະ 2-3 ອາທິດ	ຖ້າກາຍ 3 ອາທິດ ເກີດເຊື້ອຮາ, ເມັດເຂົ້າປ່ຽນສີ, ມີກິ່ນສາບ
10-14 ເປີເຊັນ	ໄລຍະ 8-12 ເດືອນ	ຖ້າກາຍ 12 ເດືອນ ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າລຸດລົງເຊັ່ນ: ລົດ ຊາດໃນການກິນບໍ່ແຊບ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຜົນເສຍຫາຍຕໍ່າສຸດ (ເປີເຊັນ)	ຜົນເສຍຫາຍສູງສຸດ (ເປີເຊັນ)
1	ເວລາກ່ຽວ	1	3
2	ເວລາຕາກຝ່ອນເຂົ້າ	1	3
3	ເວລາມັດ, ຫອບ, ກອງ	11	12
4	ເວລາຟາດ	5	6
5	ເວລາຕາກເມັດເຂົ້າ, ອົບ	1	2
6	ເວລາເປົ່າ, ຄັດ, ບັນຈຸໃສ່ເປົາ	3	4
ລວມ		22 ເປີເຊັນ	30 ເປີເຊັນ

ເອກະສານອ້າງອີງ

1. ຄູ່ມືການເຮັດນາ, ສຳນັກວິໄຈ ແລະ ພັດທະນາເຂົ້າ, ກົມການເຂົ້າຂອງໄທ, ປີ ພສ 2557.
2. ຄູ່ມື ການປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດໃນນາເຂົ້າ, ສູນປ້ອງກັນພືດ, ກົມປູກຝັງ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ປີ 2006.
3. ຄູ່ມືສິ່ງເສີມເຕັກນິກການປູກເຂົ້າ ກອງສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພົມເຜີຍ ແຜ່ປີ 1997

ບັນນາທິການ

<p>ທີມງານຮຽບຮຽງ</p> <p>ທ່ານ ບົວທອງ ພິລາວິງ ນາງ ສອນໃຈ ວັນນະໄຊ</p> <p>ທີມງານອອກແບບ</p> <p>ທ່ານ ທະນຸສອນ ຫວາດນ້ອຍ ທ່ານ ປ້າຍ ພັນທະວິງ</p>	<p>ທີມງານກວດແກ້</p> <p><u>ກົມສິ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ປູກແຕ່ງກະສິກຳ</u></p> <p>ທ່ານ ວຽງສະໄຫວ ແສງສຸລິວິງ ຮອງຫົວໜ້າກົມ</p> <p>ທ່ານ ກອງສີ ໄຊຍະວິງ ຫົວໜ້າພະແນກສິ່ງເສີມການຜະລິດ ແລະ ນຳໃຊ້ແນວພັນ</p> <p>ທ່ານ ໄຫຼ ຫຼວງສາມາດ ຫົວໜ້າພະແນກສິ່ງເສີມເຕັກນິກການຜະລິດ ແລະ ກິນຈັກກະສິກຳ</p> <p>ທ່ານ ບຸນສີ ບັນດາສັກ ຮອງຫົວໜ້າພະແນກສິ່ງເສີມເຕັກນິກການຜະລິດ ແລະ ກິນຈັກກະສິກຳ</p> <p>ທ່ານ ຫິງ ສິດທິວິງ ຮອງຫົວໜ້າພະແນກຂໍ້ມູນຂ່າວສານການສິ່ງເສີມ</p> <p>ທ່ານ ທິດິພະຈັນ ອິນທິລິດ ວິຊາການ</p> <p>ທ່ານ ນາງ ລິນາ ໄຊຍະຄຳ ວິຊາການ</p> <p>ທ່ານ ນາງ ຖາດາວອນ ແພັງດາລາ ວິຊາການ</p> <p>ທ່ານ ບຸນມິ ວິຍາ ວິຊາການ</p> <p><u>ກົມປູກຝັງ</u></p> <p>ທ່ານ ບົວ</p> <p><u>ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ</u></p> <p>ທ່ານ ດວງສະຫວັນ ຮອງສູນຄົ້ນຄວ້າແນວພັນເຂົ້າ</p>
--	--